

طراحی پارک بانوان کرمان با رویکرد طبیعت گرایی

محسن قاسمی^۱، مژده فلاحتی^۲

^۱ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

^۲ کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بم

چکیده

زنان نیمی از جمعیت هر جامعه را تشکیل می‌دهند و برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت و تفریحات آنان با توجه به عرف و مذهب رایج کشور باید مدنظر کارشناسان قرار گیرد. از آنجاکه زنان تأثیرگذارترین قشر بر سلامت جامعه می‌باشند، توجه به سلامت و تفریحات آنان تأثیر مستقیم بر سلامت کل جامعه خواهد داشت. بنابراین لزوم توجه به احداث مکان‌هایی برای ورزش و تفریحات زنان بیش‌ازپیش مشخص می‌شود. موضوع طراحی پارک برای بانوان آن‌چنان هم که در نگاه اول به نظر می‌آید، در دنیا موضوع جدید نیست. ایده پارک بانوان با عنوان «بهشت مادران» به نوع خود در ایران کار جدیدی محسوب می‌شود، از آنجایی که در طراحی محیط، مهم‌ترین اصل در نظر گرفته شده نظرات کاربران و، افرادی است که باید از محوطه استفاده کنند. روش مصاحبه، پرسشنامه و مطالعات میدانی، در اولین قدم جمع‌آوری اطلاعات انتخاب شده سپس به مطالعات کتابخانه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات از اساتید و صاحب‌نظران این امر، پرداخته شده است و سپس با در نظر گرفتن موارد فوق و تجربیات و اطلاعات به‌دست‌آمده اصول و ضوابط طراحی پارک برای بانوان را تدوین شده. در پایان یک سایت برای طراحی پارک بانوان انتخاب و با در نظر گرفتن موارد و اصول آن اقدام به طراحی می‌شود. در سال‌های اخیر، در اکثر شهرهای ایران احداث پارک برای بانوان مدنظر قرار گرفته است، امید است مطالب و پیشنهادات این مقاله بر کمک به اینگونه پارک‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

واژه های کلیدی: شهر، طبیعت، پارک، مشارکت، پارک بانوان

مقدمه

طراحی پارکها، همه روزه دستخوش تحولات و خلاقیت‌های جدید تفریحی است. طی سالیان اخیر معماران از رهگذر استفاده از شیوه های خاص، مواد و فرمهای نوین، و خلق فضاهای متمایز و تقریباً چشم نواز در فضاهای پارک و باغها به ابراز خلاقیت‌های نهفته خویش مبادرت نموده اند.

فضاهای سبز شهری از عوامل موثر بر پایداری اجتماعی‌اند و یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع محسوب می‌گردند. امروزه بخش قابل توجهی از فضای سبز شهری در قالب پارک‌ها ایجاد می‌شود. نقش این پارک‌ها در کاهش مشکلات زیستی کاملاً ملموس بوده، علاوه بر زیبایی‌هایی که از منظر شهرسازی ایجاد می‌کند، می‌تواند از جمله مناسب‌ترین مکان‌ها برای گذراندن اوقات فراغت شهروندان و انجام فعالیت‌های فرهنگی- اجتماعی تفریحی و ... نیز محسوب می‌شود. پارک‌ها بدلیل فضای سبز قابل ملاحظه‌ی خود علاوه بر داشتن تاثیرات زیست‌محیطی، به سبب ایجاد چشم‌اندازهای زیبا و سبز در ایجاد آرامش روحی و روانی شهروندان تأثیر انکارناپذیری داشته و عامل ایجاد تعادل بین انسان شهر و طبیعت به شمار می‌آید. فضاهایی که امروزه از قابلیت بالقوه‌ی مناسبی برای ایجاد سرزندگی و حیات مدنی در شهرهای معاصر بهره‌مند هستند، پارک‌ها فضای سبز عمومی هستند. این فضاها به واسطه‌ی توانایی مناسبی که در ارائه کارکردهای مختلف اکولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی و فرهنگی، آموزشی و حتی اقتصادی دارند، می‌توانند به صحنه مناسبی برای نمایش حیات شهری تبدیل شوند.

در رابطه با ویژگیهای فضاهای عمومی شهری موفق «محققان با بررسی بیش از هزار فضای عمومی شهری در شهرهای مختلف جهان دریافته‌اند: که موفقترین و کارآترین فضاهای عمومی شهری چهار مؤلفه‌ی اساسی کیفیتی دارند: اول اینکه این فضاها در دسترس‌اند، دوم اینکه افراد در آنها درگیر فعالیت میشوند، سوم اینکه از راحتی و آسایش انسانی برخوردار بوده و مناظر زیبایی نیز دارند و چهارم اینکه مکانی اجتماعی نیز تلقی میشوند؛ یعنی جایی که افراد میتوانند یکدیگر را ملاقات کنند و دامنه‌ی ارتباطات اجتماعی خود را وسعت بخشند» مینا و اساس جستجوی امنیت را میتوان در انگیزه‌ها و کششهای انسانها دنبال کرد. نیاز به امنیت مانند اکثریت نیازهای انسانها امری کاملاً طبیعی است که انسانها را وامیدارد در تأمین آنچه در سطح فردی یا جمعی از خود تحرکاتی نشان دهد. احساس به معنای درک چیزی است با یکی از حواس و امنیت به معنای بی‌خوفی بی‌بیمی است. احساس امنیت تلقی انسانها از وضعیتی است که در آن تصور میشود تهدیدی متوجه جان، مال و ارزشها نبوده یا حداقل اگر هم چنین تهدیدی وجود دارد، قابل کنترل است. امنیت دو بعد داخلی و خارجی دارد که با یکدیگر مرتبط اند. ما در این مقاله سه هدف داریم: ۱- طراحی پارک بانوان با الهام از ویژگی‌های طبیعت‌گرایی که باعث سرزندگی و نشاط بیشتر در بانوان با در نظر گرفتن شاخص محرمیت و ایجاد حصار مناسب. ۲- تعیین ویژگی‌های طراحی و فرم مناسب جهت شاخص محرمیت، محصور بودن، امنیت اجتماعی و مشرف نبودن ساختمان‌های اطراف به پارک بانوان. ۳- بهره‌گیری از فرصت‌های تفریحی، ورزشی، آموزشی، فرهنگی و اجتماعی و تأمین سلامت جسمانی و روانی بانوان موجب استقبال بیشتر آن‌ها می‌شود.

روش تحقیق

در این مقاله با توجه به عنوان تحقیق که طراحی پارک بانوان با رویکرد طبیعت‌گرایی در شهر کرمان میباشد و به دنبال پاسخ به سوالات تحقیق است که منجر به تعیین ویژگیهای طبیعت‌گرایی و زیست‌محیطی و برطرف کردن نیازهای بانوان و تمایل به استفاده از چنین فضایی در شهر کرمان را به دنبال دارد. یکی از نکات ارزنده این تحقیق نیز، عنایت به یک رویکرد مشخص در تحقیق و طراحی می‌باشد. فی‌الواقع هر گونه نگاهی به مقولات مختلف مرتبط به طور اعم و طراحی و تحقیق به طور اخص، می‌توان متاثر از رویکردهایی باشد که به گونه‌ای ناخودآگاه در ذهن محقق تأثیر گذاشته‌اند. با توجه به اینکه در این تحقیق، قبل از

شروع به بررسی و تحقیق و در نهایت طراحی، رویکرد مورد نظر، یعنی طراحی پارک بانوان با رویکرد طبیعت گرایی در شهر کرمان است، انتخاب و براساس شناخت بسیار گسترده و عمیقی از آن، استراتژی و راهبردهایی در رابطه با پارک بانوان تدوین شده است.

اقدام به ترکیب و تلفیق اطلاعات پدیده جدیدی نیست. مرور نقلی متون و منابع، از مدت ها قبل از ایجاد روش فرا تحلیل انجام می شده است و در ابتدا این روش در بین دانشمندان علوم اجتماعی رایج گردید و سپس توسط محققین سایر رشته ها نیز پذیرفته شد. فرا تحلیل، مهمترین روش برای خلاصه سازی تحقیقات گذشته است، خصوصا هنگامی که حجم نمونه در یک مطالعه، آنقدر کم باشد که نتوان به نتیجه گیری مطمئنی رسید و یا به لحاظ روشی برخی از عناصر مفهومی مورد نظر در تحقیقات گذشته نیز تحت عناوین متفاوتی بررسی شده باشد و ما در زمینه موضوعی خود، تحقیقی مشخص، کمتر داشته باشیم. مثل رویکرد طبیعت گرایی در شهر کرمان که در ایران کمتر تحقیق مستقل بر روی آن صورت گرفته است. لیکن عناصر مفهومی آن مانند: برخورد اجتماعی، رفع نیازهای تفریحی فرهنگی بانوان، بهتر شدن معیارهای فرهنگی بانوان در تحقیقات مختلف به کار رفته و تاثیر متغیرهای زمینه ای و سایر متغیرها بر روی آنها بررسی شده است.

تحقیق پروژه ی مورد نظر از طریق پرسشنامه و توزیع آن بین گروهی از استادان و دانشجویان معماری ارشد صورت گرفته است که نتایج حاصل از پرسشنامه بعد از تنظیم و جمع آوری مورد مطالعه و تحقیق در طرح مورد نظر اعمال می شود. پرسشنامه برگرفته از سوالات تحقیق میباشد. همچنین مولفه های آن در مورد سه عامل طبیعت گرایی-رفاهی و تفریحی و تکنیکهای فضای سبز است که سوالات تحقیق در حیطه ی این سه عامل از تحقیق گرفته شده است. ابزار تحقیق در این پژوهش با توجه به متغیرهای تحقیق تدوین شده است. در این پژوهش با هدف تبیین مفهوم طبیعت گرایی در شهر کرمان و شناخت عوامل اثر گذار آن بر استفاده از فضاهای مطلوب جهت رسیدگی به مسائل تفریحی و فرهنگی و هنری، رفاهی و گذران با نشاط اوقات فراغت بانوان، توأم با پرورش خلاقیت فردی و مشارکت آنان، همچنین پاسخگویی به احساس تعلق به محیط از نوع پرسشنامه ای می باشد. روش جمع آوری اطلاعات بر مبنای پرسشنامه می باشد. جهت گرد آوری اطلاعات در بخش مبانی نظری برای شناخت مفاهیم و مبانی از روش اسنادی (منابع ثانویه) بهره گیری خواهد شد و در بخش مربوط به نمونه موردی برای شناخت محدوده مورد مطالعه طرح اقدامات صورت گرفته به صورت ترکیبی از روش مطالعات کتابخانه ای و مطالعات میدانی (مشاهده -مصاحبه- عکس برداری و ...) میباشد و در نهایت برای نتیجه گیری نهایی از روش ارزیابی و ثبت الگوهای رفتاری استفاده کنندگان از فضا استفاده خواهد شد به این ترتیب روش یافته اندوزی در این پژوهش به صورت ترکیبی از مطالعات میدانی و مطالعات کتابخانه ای است. [زاهدی، ۱۳۸۵] در این پژوهش با هدف تبیین مفهوم طبیعت گرایی در شهر کرمان و شناخت عوامل اثر گذار آن بر استفاده از فضاهای مطلوب جهت رسیدگی به مسائل فرهنگی و هنری، رفاهی و گذران با نشاط اوقات فراغت شهروندان، توأم با پرورش خلاقیت فردی و مشارکت آنان، همچنین پاسخگویی به احساس تعلق به محیط از نوع کتابخانه ای و روش تحقیق تحلیل محتوا بکار گرفته شد و ابزار جمع آوری داده ها مطالعات اسنادی و کتب تخصصی، متون مربوط به تعامل اجتماعی، درگاه اینترنتی، تصاویر و فیش برداری از مقالات علمی داخلی و خارجی است. داده ها از طریق فهرست برداری و انتخاب مفاهیم تجزیه و تحلیل شده است. جامعه آماری یک عدد است که ابزار مورد استفاده ی آن پرسشنامه می باشد. جامعه آماری در این پژوهش شامل اهالی منطقه ی سایت مربوطه، بزرگسالان، نوجوانان و کودکان می باشد، که در این پژوهش شامل ۱۵۰ نفر است. بر مبنای فرمول کوکران و با سطح خطای ۵٪، ۸۰ نفر مورد مطالعه قرار می گیرند. در این تحقیق از روش نمونه گیری استفاده می شود این روش تصادفی ساده است که هر عضوی از جامعه آماری دارای شانس یکسان برای انتخاب بوده و هیچ عضوی از جامعه به عضو دیگری ارجحیت ندارد. حجم نمونه ی این جامعه طبق فرمول کوکران و پرسشنامه در اختیار این تعداد افراد از بزرگسالان قرار میگیرد. روش جدول کوکران: زمانی که نه از واریانس جامعه و نه از احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیر اطلاع دارید و نمی توان از فرمولهای آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد از جدول کوکران استفاده می کنیم. این جدول حداکثر تعداد نمونه را می دهد. [زاهدی، ۱۳۸۵]

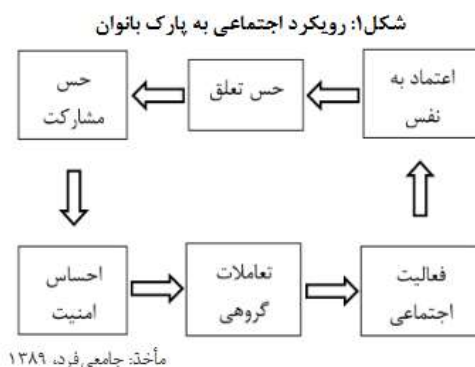
رویکرد معماری طبیعت‌گرا

معماری فقط نوعی فعالیت رویداد یا مجموعه‌ای از دست‌سازها نیست حتی هنر صرف هم نیست. معماری برای تمام امور انسانی بنیادی و اساسی است و از همان آغاز تمدن ایجاد شده است چرا که بدون آن امکان بوجود آمدن تمدن یا فرهنگی وجود نداشت. معماری اجتناب‌ناپذیر جهانی بی‌پایان و نیاز ابتدایی است. دامنه‌ی معماری از بدوی‌ترین شکل سکونت در غارها تا پیچیده‌ترین نوع ساختمانها را در بر می‌گیرد. [پرتوگزی، ۱۳۸۵]

هر مکانی ویژگی خاص خود را دارد و پاسخ منحصر به فرد را می‌طلبد. با رشد توسعه‌ی سرمایه و ثروت تعداد مشتریان معماری افزایش یافت و مسئله‌ی دست‌یافتن به خصوصیات اصیل در معماری بومی‌اشدت بیشتری نمایان گشت. علی‌رغم اینکه مسائل اقتصادی در نهایت اثرات خود را به موضوع معماری وارد نموده‌اند اما منبع اصلی و بی‌واسطه‌ی موثر دگرگونی ایده‌ها و نظریات در معماری را بیشتر فلسفی باید دانست. [پرتوگزی، ۱۳۸۵]

پارک بانوان بستری برای تعاملات اجتماعی

زنان با داشتن فضایی که نسبت به آن بیگانه نباشند و محیط را از آن خود بدانند در انجام فعالیت‌های فردی و گروهی در محیط سهیم می‌شوند حس مشارکت و با داشتن تعلق به محیط، مکان و سهم آنان از محیط به آرامش خاطر می‌رسند حس امنیت و با رسیدن به حس امنیت در جامعه، با افراد و گروه‌های دیگر به تعامل رسیده و در آن محیط، اقدام به کسب مهارت و انجام فعالیت اجتماعی می‌نمایند و در نهایت احساس اعتماد به نفس در آنان افزایش می‌یابد. [حبیب، ۱۳۹۰]

یکی از عوامل مؤثر در رفتارهای اجتماعی، تأثیر حضور دیگران می‌باشد. این تأثیر بسته به نوع ارتباط افراد و تعداد آنها متغیر می‌باشد. در خصوص نوع ارتباط افراد، بی‌واسطه بودن یا واسطه داشتن آنها مدنظر است. قضاوت اجتماعی کسانی که با فرد ارتباط نزدیک تر دارند، بیش از آنهایی که ارتباط کمتری دارند تأثیرگذار است. تقسیم بندی‌هایی در خصوص جنسیت، سن و ... افراد وجود دارد. پس در ابتدا تفاوت‌هایی در بین گروه‌های خاص وجود دارد که این تقسیم بندی‌ها انجام شده؛ این نگاه تبعیض‌گذاری و یا تفکیک جنسیتی نیست، بلکه تفکیک گروهی به لحاظ آگاهی به تمایزات و تفاوت‌های آنها است. برای مثال گروه زنان، گروه مردان، گروه نوجوانان، گروه زنان یا مردان بیست سال، گروه‌های زنان خانه دار، شاغل، هنرمند، ورزشکار و ... بنابراین افراد تقسیم بندی شده در یک گروه شباهت‌ها و ارتباطات نزدیک تری با گروه خود دارند. حال آنکه با توجه به دیدگاه‌های مذهبی، اگر زنان در محیطی که متعلق به آنان است در کنار یکدیگر قرار گیرند. تأثیر حضور دیگران حس آرامش و امنیت اجتماعی بیشتری را درک خواهند کرد. رفتار انسان در شرایط گروهی کاملاً متفاوت تر از زمانی است که تنها می‌باشد. انسان زمانی که در

شرایط گروهی قرار می‌گیرد، عرصه برای انجام مشارکت‌های اجتماعی و حضور آنان در اجتماع فراهم می‌گردد. با حضور آنان در اجتماع رشد و پویایی بانوان در جامعه و کیفیت زندگی فردی و خانوادگی و بستر محیطی آنان افزایش خواهد یافت که این یکی از اهداف طراحی چنین پارک‌هایی می‌باشد. [حبیب، ۱۳۹۰]

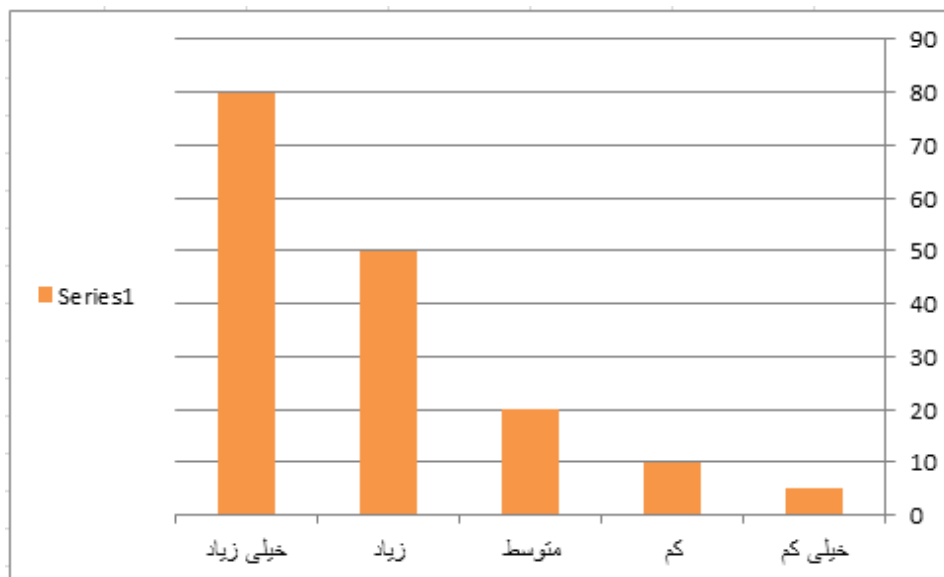
یافته‌های تحقیق

در یافته‌های این قسمت از پژوهش طبق موضوع نامبرده شده به طراحی پارک بانوان بر اساس انجام مطالعات و پرسشنامه‌ی میرسیم تا به طراحی پارک بانوان در شهر کرمان با رویکرد طبیعت‌گرایی با هدف طراحی هوشمند و منطقی که منجر به استقبال بانوان و استفاده‌ی مثبت از آن شود.

۱- طراحی پارک بانوان در شهر کرمان با موقعیت مشخص شده تا چه اندازه باعث رضایتمندی مردم منطقه است؟

با توجه به نتایج پرسشنامه‌ی توزیع شده در بین بانوان در منطقه‌ی جنگل قائم که سایت مورد نظر قرار دارد طراحی پارکی مختص بانوان مورد رضایت همه قرار گرفته و به دلایلی که خوش آب و هوا است و جای مناسبی برای طراحی پارک بانوان شهر کرمان هم بانوان همان منطقه می‌باشد چرا که از لحاظ فراغتی و تفریح جایی مختص قشر زن نیست.

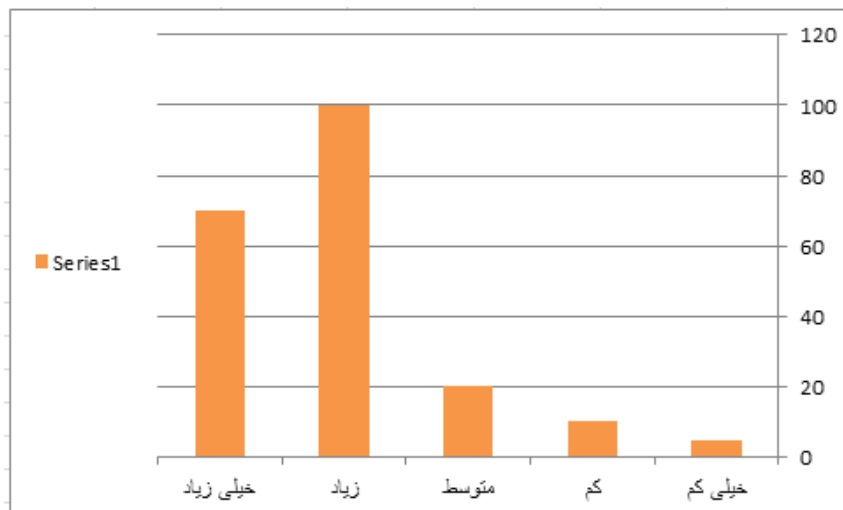
نمودار ۱- سوال اول پاسخنامه

۲- طراحی پارک بانوان تا چه اندازه باعث افزایش تعاملات اجتماعی در بانوان می‌شود؟

با طراحی پارکی که فقط بانوان حضور داشته باشند باعث برخورد و هم‌صحبتی با همدیگر شده و وجود فضاهای گفت‌وگو در آن باعث افزایش تعاملات اجتماعی زیادی بینشان از دیدگاه خود بانوان شده است.

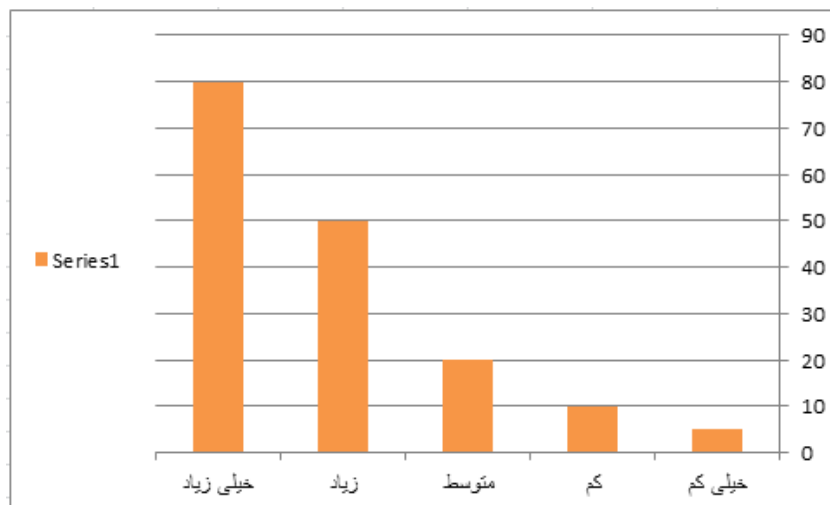
نمودار ۲- سوال دوم پاسخنامه

۳- سیرکولاسیون در طراحی پارک تا چه اندازه طرح موفق و کارامدی را به همراه خواهد داشت؟

نتایج پر شده از پرسشنامه با توجه به مسیرهای مشخص و در ارتباط با هم در نتیجه رسیدن به ساختمانهای اصلی سایت اکثر بانوان موافق چنین مسیری هایی در پارک بودند.

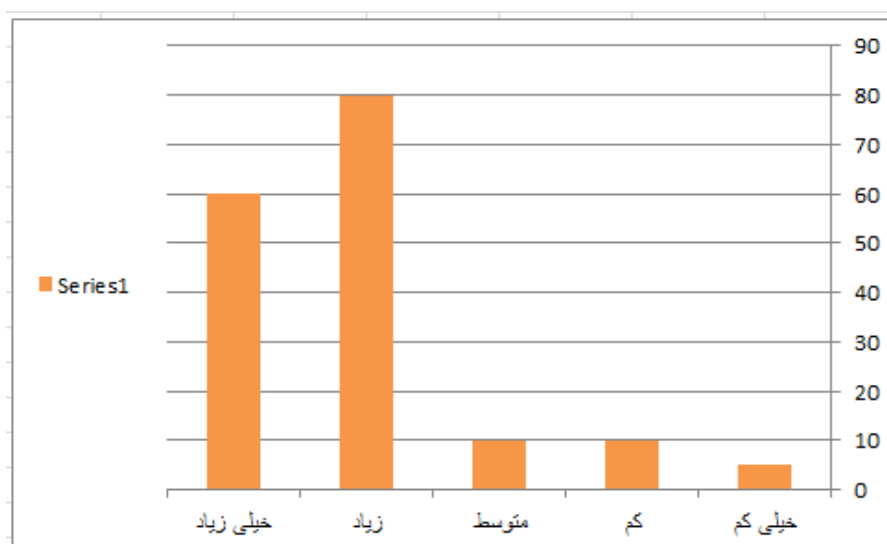
نمودار ۳- سوال سوم پاسخنامه

۴- طراحی پارک در منطقه ی پارک جنگلی تا چه اندازه بر محیطهای موجود و اطراف سایت تاثیر دارد؟

طراحی پارک بانوان در منطقه ی سایت مربوطه با توجه به گفته های بانوان محدوده میتواند باعث تاثیرات مثبت در محیط های اطراف باشد. و باعث به وجود آمدن ساختمانهای دیگه و خالی نبودن زمینهای اطراف سایت شود.

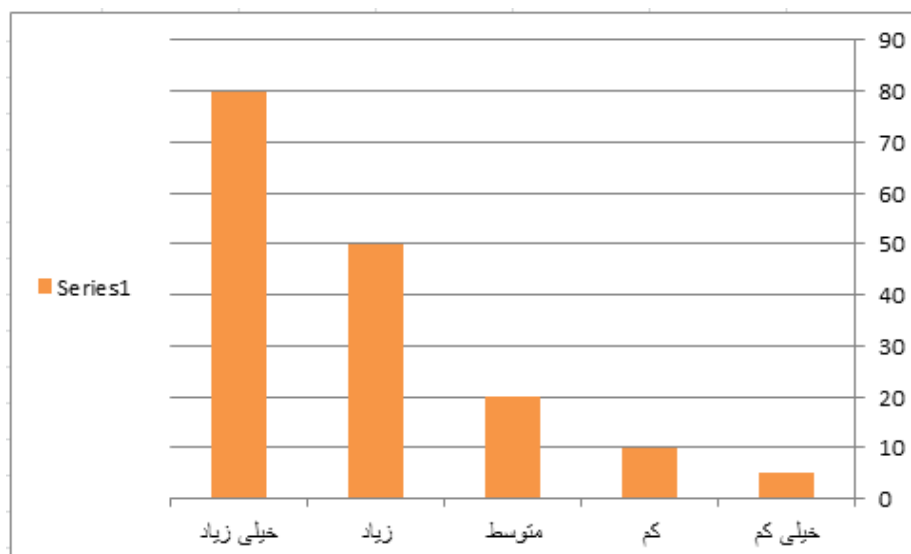
نمودار ۴- سوال چهارم پاسخنامه

۵- ارائه ایده از باغهای ایرانی در طراحی پارک بانوان تا چه اندازه بر جذب مخاطب تاثیر دارد؟

طراحی پارکی که در آن تنوع و هماهنگی و تقارن و نظم داشته باشد به چشم بیننده لذت بخش و استفاده از آن با تمایلات بانوان باعث می شود که نتیجه ی این سوال از پرسشنامه با خیلی زیاد همراه بوده.

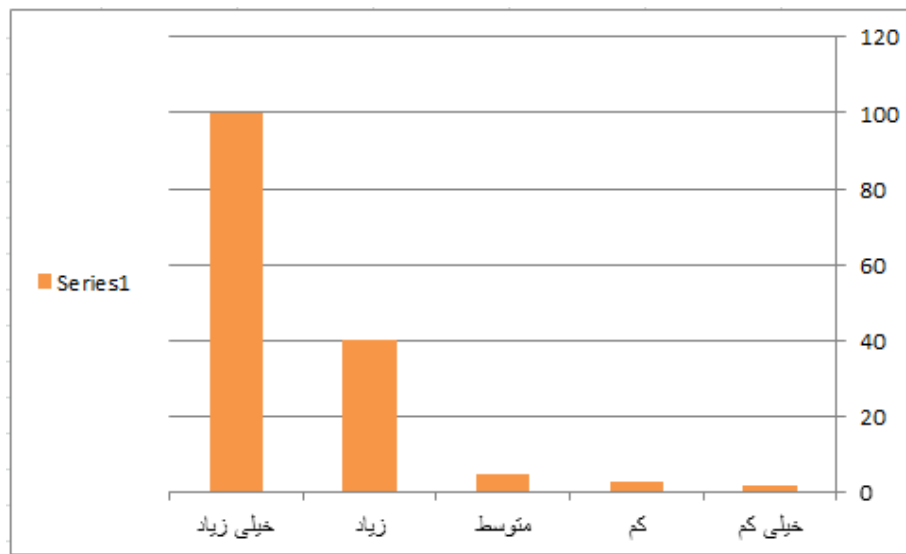
نمودار ۵- سوال پنجم پاسخنامه

۶- استفاده از درختان سایه انداز و انواع پوششهای گیاهی و محورهای چرخشی اب تا چه اندازه باعث تمایل و سرزندگی بانوان در پارک می شود؟

اوردن طبیعت و استفاده از آب در پارکها به خصوص در مناطقی با آب و هوای گرم و خشک منجر به کشاندن افراد در آن مکان می‌شود. حال با توجه به نتیجه ی پرسشنامه ی پر شده از این سوال بانوان پارکی را که از استفاده نکردن درختان و هر گونه طبیعت و مهمتر از آن وجود عنصر آب در آن تمایلی برای رفتن به چنین پارکی را نداشتند.

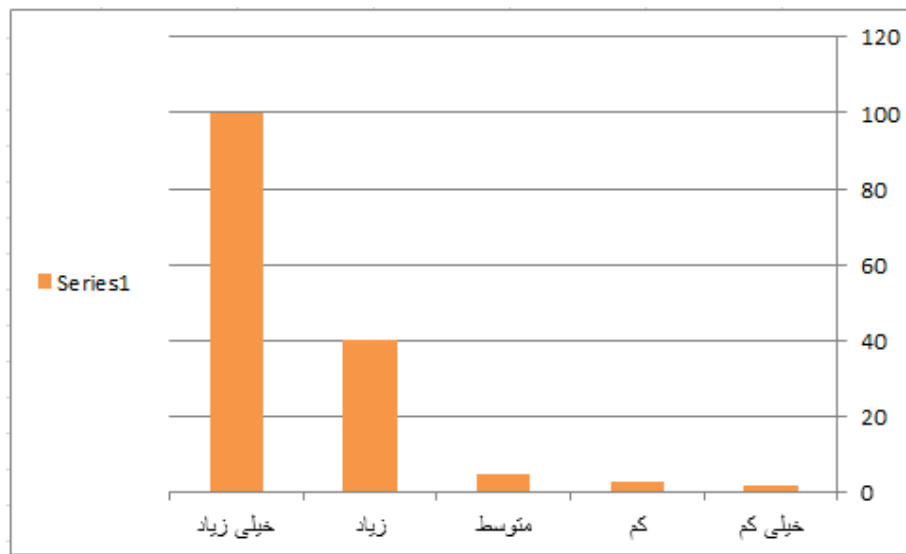
نمودار ۶- سوال ششم پاسخنامه

۷- طراحی و جانمایی سیستم روشنایی در تمامی نقاط پارک تا چه اندازه حس امنیت و تعلق را به همراه دارد؟

امنیت در پارک بانوان یکی از اصلی ترین دلایل استفاده ی آنان از پارک میباشد که به گفته ی بانوان وجود سیستم های روشنایی در تمام قسمتهای پارک این امکان را برای آنان فراهم میکند تا ساعاتی از شب را برای تفریح در پارک بگذرانند.

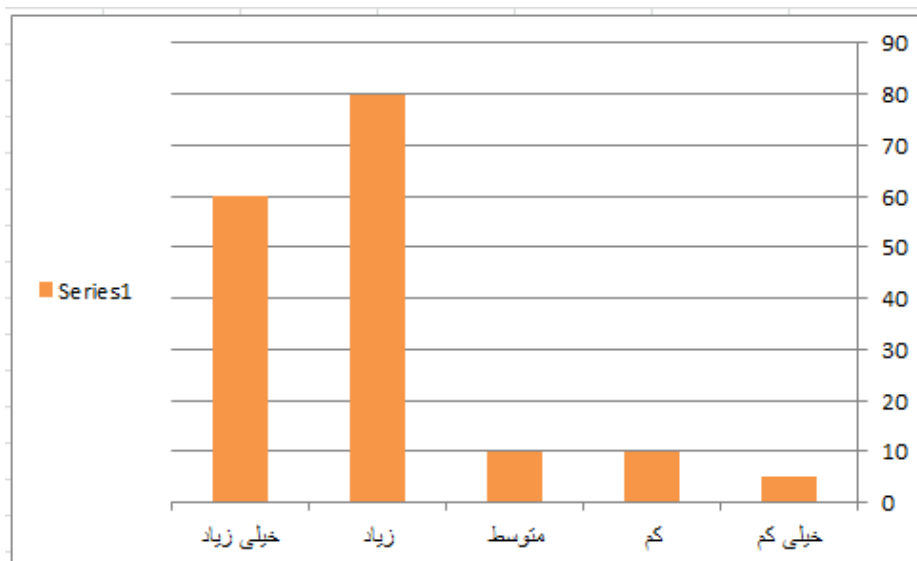
نمودار ۷- سوال هفتم پاسخنامه

۸- طراحی و جانمایی پوششهای گیاهی به عنوان باغ بام تا چه اندازه در رویکرد طرح تاکید دارد؟

بانوان طراحی باغ بام را از لحاظ زیبایی و ادغام آن با طبیعت همچنین اینکه اینگونه طراحی در کرمان وجود ندارد را مورد استقبال و اشتیاق زیادی قرار دادند و تاکید در استفاده کردن از انواع پوشش های گیاهی در زیبایی هرچه بیشتر پارک داشتند.

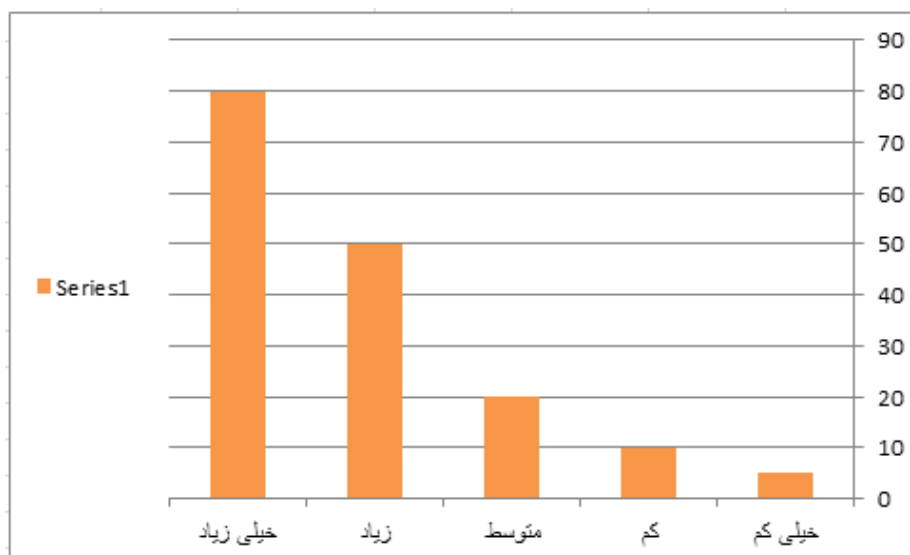
نمودار ۸-سوال هشتم پاسخنامه

۹- طراحی فضاهای آموزشی و خدماتی در پارک تا چه اندازه باعث کسب درآمد بانوان می شود؟

وجود فضاهای آموزشی و خدماتی در پارکی که حضور فعالانه بانوان در آن انجام می شود مورد رضایت و تاکید در وجود آنها در پارک شده و همچنین در کنار آن موجب کسب درآمد خواهد شد.

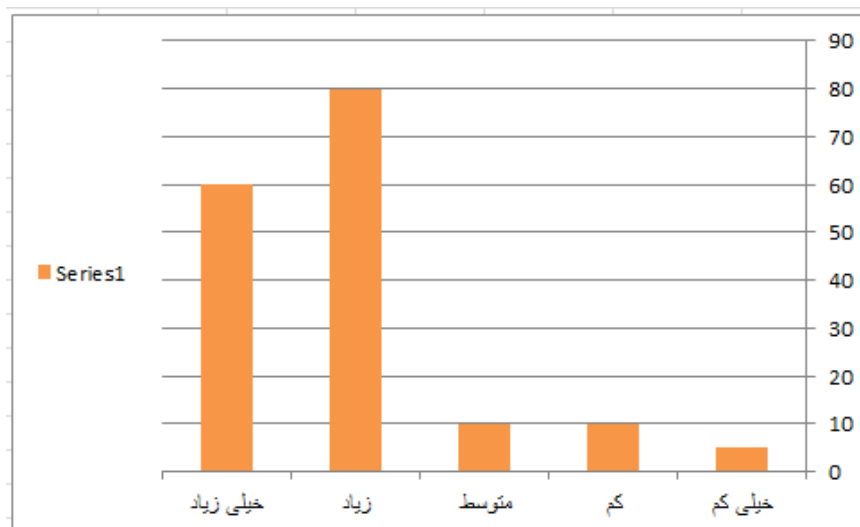
نمودار ۹-سوال نهم پاسخنامه

۱۰- طراحی پارک بانوان تا چه اندازه باعث جذب مخاطب می‌شود؟

طراحی کردن فضایی با عنوان پارک بانوان در شهر کرمان به دلیل کم بودن امکانات تفریحی مختص بانوان باعث جذب بانوان زیادی و استقبال آنان شده است.

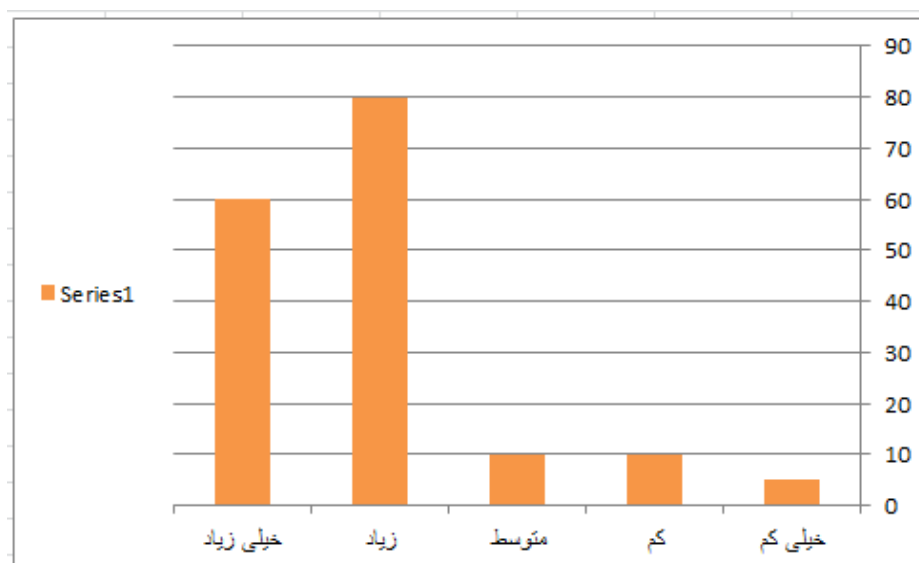
نمودار ۱۰- سوال دهم پاسخنامه

۱۱- تا چه اندازه طراحی پارک بانوان در ورزش و تندرستی آنان موثر است؟

پارکی که فقط مختص به بانوان باشد باعث راحتی آنان و استفاده ایشان از پارک شده وجود فضاهای ورزشی زمانی که به طور همگانی باشد احساس نشاط و سرزندگی را برای بانوان به همراه دارد.

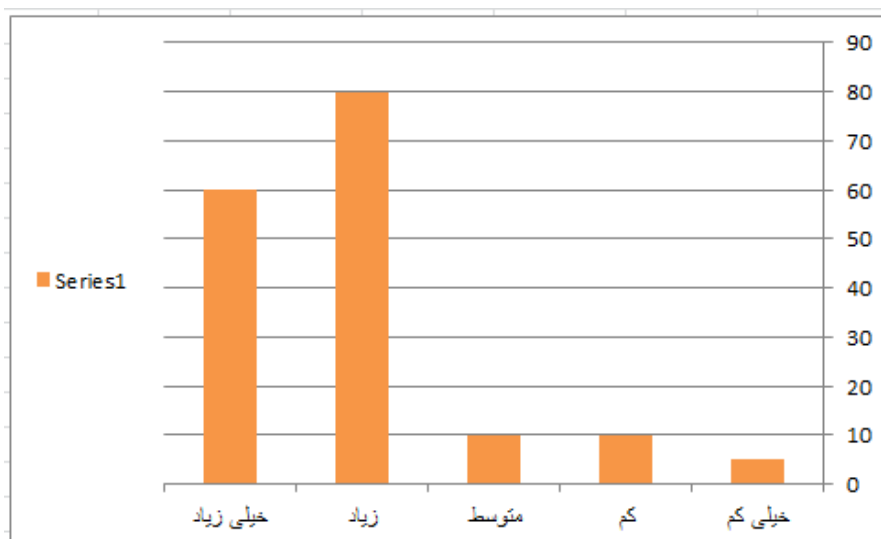
نمودار ۱۱- سوال یازدهم پاسخنامه

۱۲- طراحی با هدف رویکرد طبیعت گرایی چه قدر در آن منطقه کارآمد خواهد بود؟

در منطقه ی پارک جنگلی جنگل قائم که پوشیده از طبیعت زیبای شهر کرمان است رویکردی که در آن تاکید بر طبیعت شده است در طراحی پارک و همخوانی با آن قسمت کارآمد زیادی دارد.

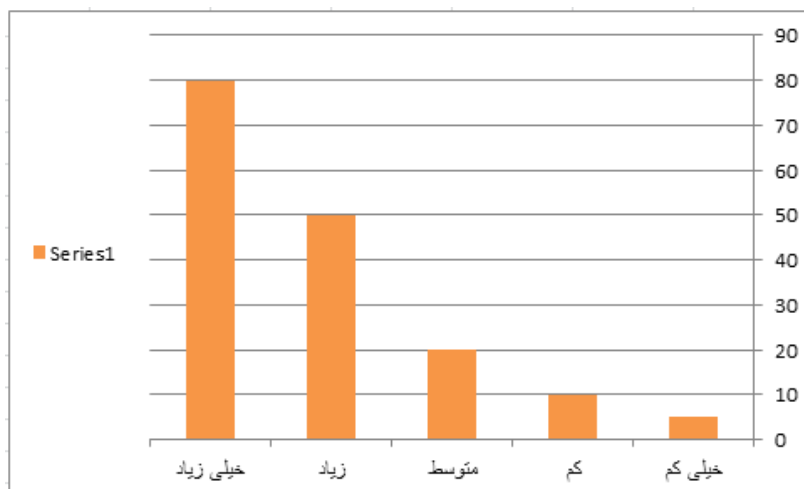
نمودار ۱۲- سوال دوازدهم پاسخنامه

۱۳ - طراحی زمین بازی برای کودکان در پارک بانون چه قدر موثر خواهد؟

بانوان مکانی برای زمین بازی کودکان در پارک را مهم شمردند چرا که تعدادی از آنها با وجود کودکان خود امکان استفاده از پارک را داشتند و رضایت زیادی از این موضوع داشتند.

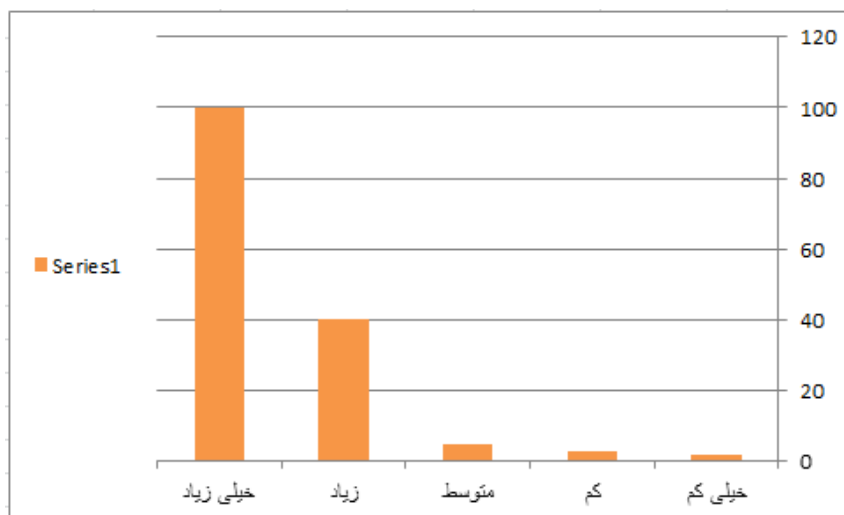
نمودار ۱۳- سوال سیزدهم پاسخنامه

۱۴- پارک بانوان تا چه اندازه در گذران اوقات فراغت آنان تاثیر دارد؟

وقت گذرانی و تفریح بانوان در زمانهای بیکاری و ماندن در خانه تاثیر خیلی زیادی از این پارک به همراه خواهد داشت.

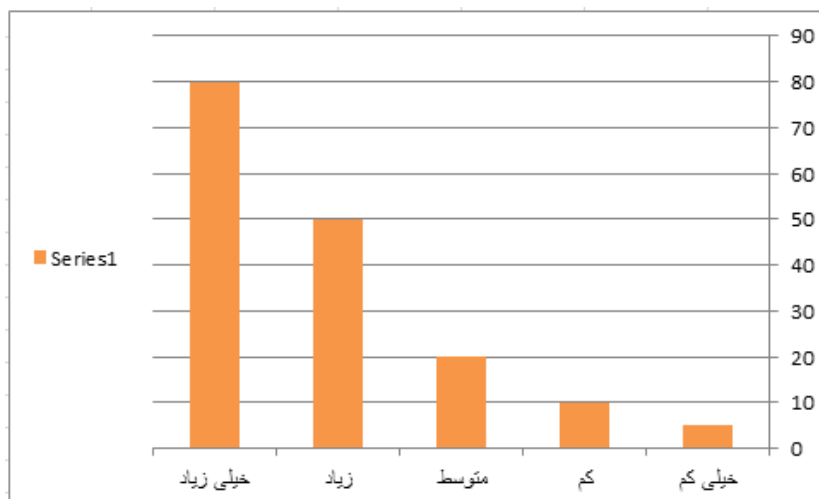
نمودار ۱۴- سوال چهاردهم پاسخنامه

۱۵- فضاهای گفتمان جمعی در پارک چه قدر جنبه ی مثبت اندیشی در بانوان خواهد داشت ؟

زمانی تعدادی از بانوان در یک جمع با همدیگر به بحث و صحبت درباره ی مسایل روزمره گی و غیره بپردازند از تجربه های که برای بهتر شدن نظام خانواده می شود استفاده کرد را بهره مند میشوند و خیلی موثر واقع خواهد شد.

نمودار ۱۵- سوال پانزدهم پاسخنامه

معرفی سایت و مکان پروژه

شهر کرمان دومین استان کشور از نظر وسعت یعنی استان کرمان که در حدود ۱۲٪ از سطح کشور را اشغال کرده است.

شکل ۲- نقشه موقعیت جغرافیایی استان کرمان

بر طبق اولین قانون تقسیمات کشوری که در سال ۱۲۸۶ هجری شمسی به تصویب رسید ایران به ۴ ایالت آذربایجان، فارس، خراسان، کرمان تقسیم شد و هریک از ایالات فمق نیز به چند ولایت تقسیم گردید که بوسیله یک حکم اداره می شدند. در حال حاضر استان کرمان از لحاظ تقسیمات کشوری به ۱۰ شهرستان، ۲۳ بخش و ۱۲۲ دهستان تقسیم می شود. شهر کرمان یکی از شهرستانهای استان کرمان است که با ۴۸۷۹۷km مساحت، در شمال شرقی استان کرمان واقع شده و مرکز آن شهر کرمان است. علاوه بر شهر کرمان شهرهای جوپار، چترود راور، شهداد، گلباف و ماهان نیز در این شهر واقع است این شهرستان دارای ۵ بخش است که شامل ۲۰ دهستان می باشد و مجموعاً دارای ۱۲۱۵ آبادی است

اصولاً در بسیاری از مناطق جهان، اقلیم به وسیله عرض جغرافیایی و ارتفاع از سطح دریا مشخص می شود ایران با قرارگرفتن بین ۲۵ و ۴۰ درجه عرض جغرافیایی شمالی، در منطقه گرم قرار دارد و از نظر ارتفاع نیز، فلات مرتفعی است که مجموع سطوحی از آن که ارتفاعاتشان از سطح دریا کمتر از ۴۷۵ متر است درصد کمی از سطح کل کشور را تشکیل می دهند.

با وجود اینکه ایران دارای دو حوزه بزرگ آب (دریای خزر و خلیج فارس) است به دلیل وجود رشته کوههای البرز و زاگرس و نحوه قرارگیری آنها، اثرات این دو حوزه محدود به نواحی بسیار نزدیک به آنهاست و این حوزه به ندرت اثری در تعدیل درجه حرارت هوای قسمتهای داخلی دارند.

در کشوری کوهستانی مانند ایران هیچگاه دو نقطه از نظر اقلیمی کاملاً یکسان نیستند. با این حال، بهترین روش برای دستیابی به پایه ایبه منظور تعیین مناطق اقلیمی کشور، همان اصول کوپن است که ناگزیر باید از آن پیروی کرد. البته باید تغییراتی در آن صورت گیرد تا نتیجه مورد نظر حاصل شود و مناطقی با آب و هوای مشابه، تحت فرمول معینی قرار گیرند و معرفی شوند.

بنابراین تقسیمات چهارگانه اقلیم ایران را که توسط دکتر حسن گنجی پیشنهاد شده، می توان مورد استفاده قرار داد. وی تقسیم بندی کوپن را با کمی تغییر و با توجه به عرض جغرافیایی کشور به شرح زیر پذیرفته است :

۱. اقلیم معتدل و مرطوب (سواحل جنوبی دریای خزر)

۲. اقلیم سرد (کوهستان های غربی)

۳. اقلیم گرم و خشک (فلات مرکزی)

۴. اقلیم گرم و مرطوب (سواحل جنوبی)

مشخصات آب و هوایی اقلیم مورد نظر

با توجه به موقعیت استان کرمان در نقشه پهنه بندی ایران می توان دید که شهر کرمان در اقلیم گرم و خشک قرار دارد. جهت تعیین مشخصه های اقلیمی ساختمان نظیر تاثیر آب و هوا در عناصر مختلف طرح ابعاد سایه بانها نیاز به عایق حرارتی، فاصله ساختمانها و انتخاب تراکم مناسب تعیین جهت ساختمان، تعیین نوع دیوارها و سقفها شکل بازشوها، نوع و رنگ مصالح و رابطه مناسب با عناصر طبیعی بیرونی مانند گیاه و خاک و در نهایت سیستم حرارتی و برودتی مورد نیاز، لازم است ویژگیهای آب و هوایی اقلیم مورد نظر بررسی قرار گیرد

مشخصات کلی این اقلیم به شرح زیر است:

در این اقلیم که بیشتر مناطق نیمه استوایی را شامل می شود به دلیل وزش بادهای مهاجر که از جنوب غربی و شمال غربی به استوا در حرکت اند. هوا بسیار خشک است. این بادهای هنگام عبور از قاره های بزرگ بیشتر رطوبت خود را از دست می دهند.

علاوه بر این در مناطق پر فشار هستند، هوا به دلیل حرکت از قسمتهای بالایی اتمسفر به پایین گرم و خشک می شود. توجه به خشکی هوا در این مناطق که با ویژگی های دیگری همراه است، از نظر تامین آسایش انسان و در نتیجه در طراحی ساختمان اهمیت فراوانی دارد.

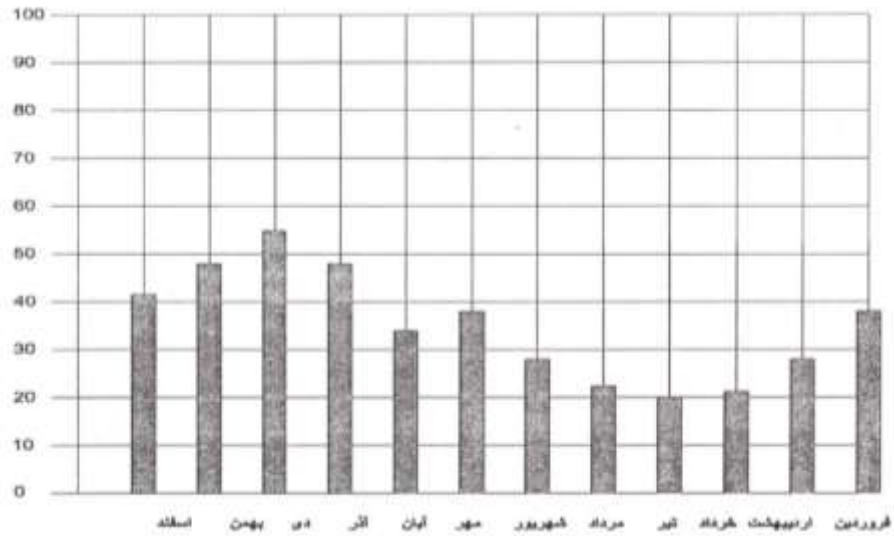
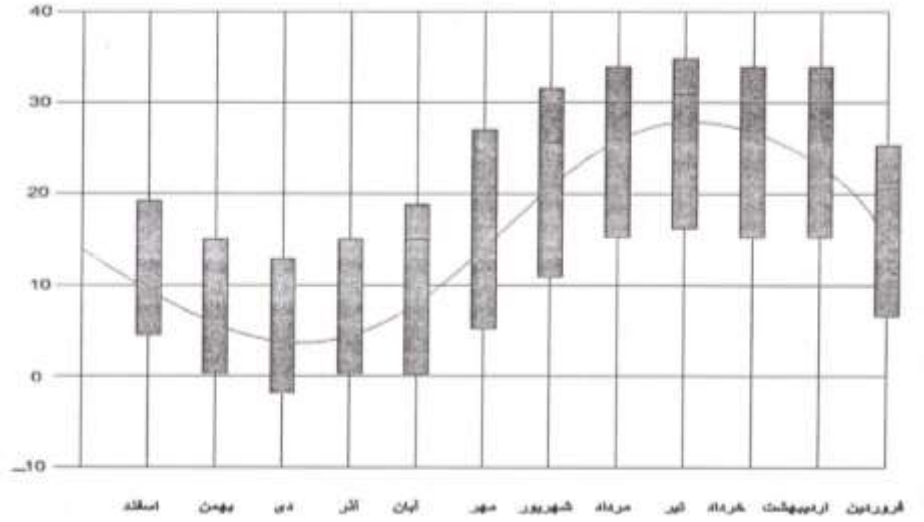
تابش مستقیم آفتاب در این مناطق شدید است و ۷۰۰ تا ۸۰۰ کیلوکالری در هر ساعت در متر مربع در سطوح افقی انرژی تولید می کند و با افزایش پرتو منعکس شده سطوح بایر زمین شدت آن بیشتر می شود. آسمان این مناطق در بیشتر مواقع سال بدون ابر است. ولی معمولاً بعد از ظهرها در اثر گرم شدن و حرکت لایه های هوای نزدیک به زمین مه، طوفان و گرد و غبار پدید می آید.

رطوبت کم و نبودن ابر در آسمان باعث می شود دامنه تغییرات دمای هوا در این مناطق بسیار زیاد شود. در تابستان تابش آفتاب در طول روز سطح زمین به سرعت کاهش می یابد و به ۱۵ درجه سانتی گراد می رسد. دمای هوا در روزهای گرم تابستان به ۴۰-۵۰ درجه سانتی گراد می رسد و در شب ها به ۱۵-۳۰ درجه سانتی گراد میرسد

کرمان از مناطق بیابانی است که از ویژگیهای آب و هوایی این مناطق، اختلاف زیاد درجه حرارت هوای تابستان و زمستان، همچنین اختلاف زیاد درجه حرارت هوای شب و روز در تابستان است. منطقه دشت لوت، کمترین میزان رطوبت نسبی در ایران را دارد که به احتمال قریب به یقین گرم ترین منطقه آن نیز محسوب می شود.

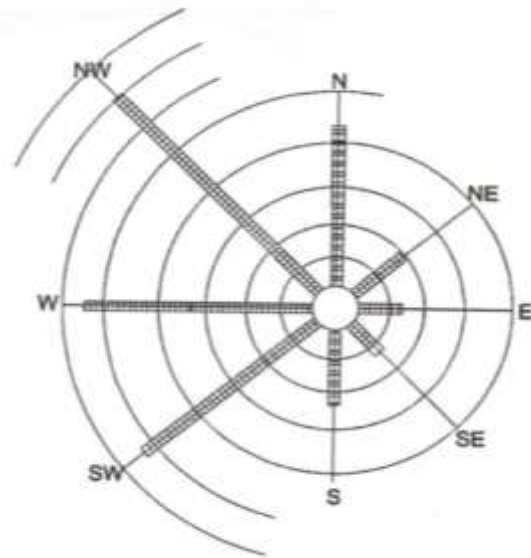
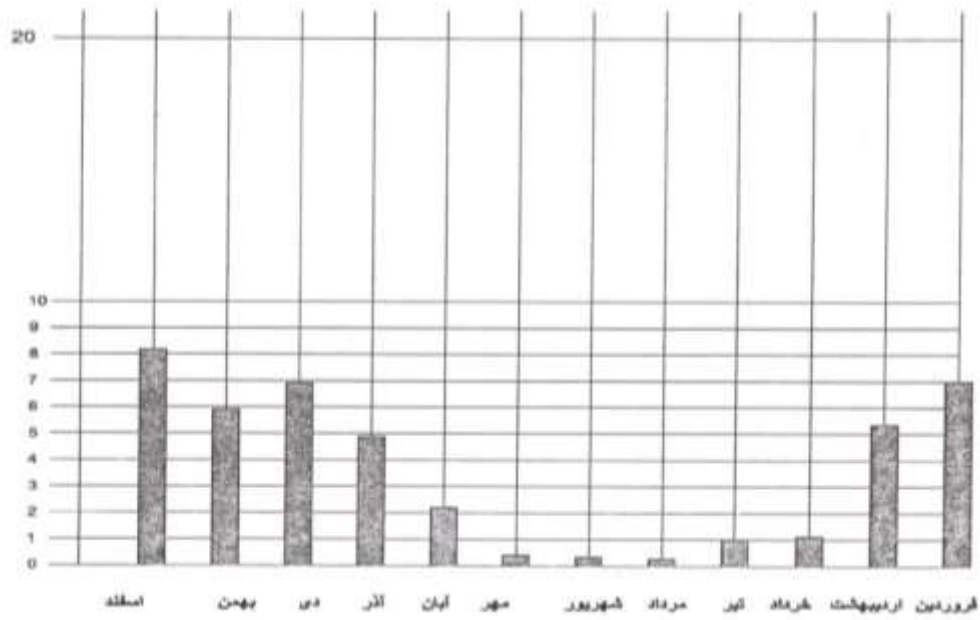
علاوه بر زاویه تابش آفتاب، میزان بارش سالانه نیز یکی از عوامل اقلیمی است که مورد بررسی قرار می گیرد که باز هم با توجه به منطقه جغرافیایی استان کرمان و شهر کرمان حداکثر بارندگی در کرمان ۲۹۶mm و متوسط آن ۱۴۹mm است که این میزان بارندگی در تمام ماههای سال یکسان نیست. طبق جداول خلاصه آمار هواشناسی بیشترین باران در کرمان در سه ماه زمستان صورت می گیرد که در یک تقسیم بندی کلی می توان گفت: شش ماه (آذر، دی، بهمن و اسفند فروردین، اردیبهشت) فصل بارندگی و شش ماه دیگر (خرداد، تیر، مرداد، شهریور، مهر آبان) فصل خشک شهر کرمان هستند.

شکل ۳- نمودار حرارتی شهر کرمان

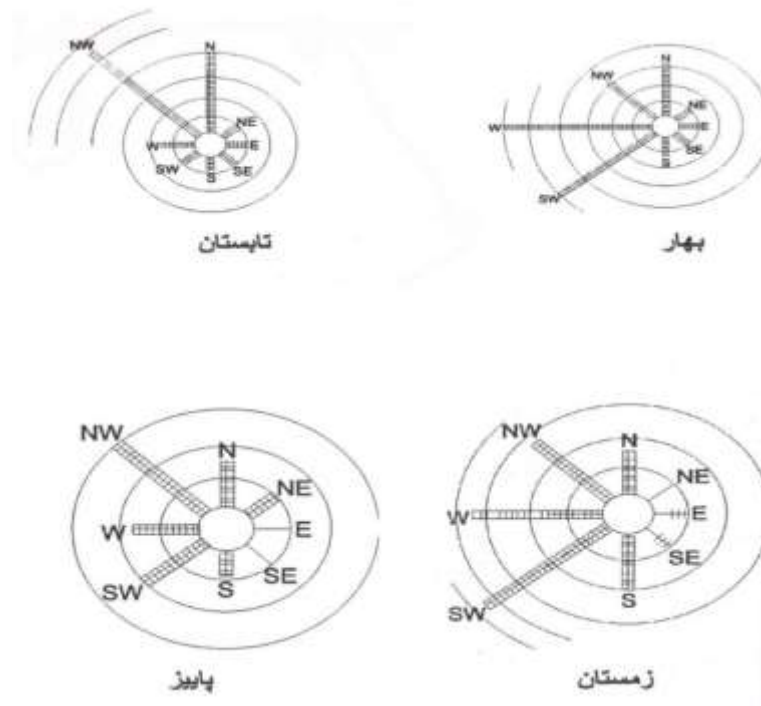

شکل ۴- نمودار رطوبت نسبی شهر کرمان

شکل ۵ - نمودار روزهای بارانی شهر کرمان

شکل ۶ - نمودار سالیانه باد کرمان

شکل ۷- نمودار گلباد کرمان در چهار فصل

سایت مورد نظر واقع در بلوار قائم کرمان کنار جنگل قائم که اکوپارک طبیعی میباشد. به ابعاد ۴۰۰۰۰ متر مربع و واقع شده است. که از سمت شمال به چهار راه خیابان شهدا و گنبد جبلیه و از سمت جنوب و شرق با بولوار قائم (جنگل قائم) قرار گرفته است. مترات تقریبی سایت ۴۰۰۰۰ متر مربع می باشد.. (ماخذ: نگارنده)

موقعیت سایت

نقشه اندازه گذاری سایت

تحلیل سایت

تجزیه و تحلیل استانداردها

رستوران

نیاز های فضایی رستوران کلا بدین شرح می باشند :

ورودی و انتظار و فضاهای صرف غذا صندوق و حسابداری سرو غذا آماده سازی غذا شستشوی ظروف انبارفضای انتظار و ورودی باید دید و نورکافی داشته باشد تا در صورت معطل شدن میهمانان احساس ناراحتی نکنند. فضای صرف غذا یا سالن غذاخوری بخش اصلی رستوران می باشد و باید مکان مطلوبی باشد که علاوه بر داشتن دید منظره و نور دارای امکان تهویه و دسترسی مناسب نیز باشد. ظرفیت سالن با توجه به تعداد مراجعین تعیین می شود. این فضا شامل خدمات جنبی مانند محل سرو غذا و سرویس های بهداشتی نیز می باشد. [موسسه ی تحقیقات صنعتی ایران، ۱۳۸۵]

فضاهای مورد نیاز در رستوران بدین شرح می باشند:

برای اینکه فرد به راحتی بتواند غذا بخورد، نیازمند میزی است که تقریباً ۶۰ سانتی متر عرض و ۴۰ سانتی متر عمق داشته باشد. این مورد میان کسانی که در مجاورت هم غذا می خورند فاصله کافی ایجاد می کند.

اگرچه گاهی فاصله ۲۰ سانتی متر فضای اضافی در مرکز برای ظروف مطلوب است. اما مجموع عرض ۸۰-۸۵ سانتی متر برای میز غذا مناسب می باشد.

عرض راهروها برای راهروهای اصلی، حداقل ۲ متر، راهروهای میانی ۰،۹ متر و راهروهای گوشه ۱،۲۰ می باشد.

در مورد آشپزخانه رستوران، عرض گذرگاه ها، در قسمت ذخیره سازی، آماده سازی و تولید، بسته به این که آیا فقط مسیرهای رفت و آمد هستند یا به قسمت خدمات ختم میشوند، متفاوت خواهد بود.

عرض گذرگاههای محل کار باید ۰،۹-۱،۲۰ متر باشد، مسیرهای ترافیک موضعی با کاربری محدود تر ۱،۵-۱،۸ متر و مسیرهای رفت و آمد اصلی ۲،۱۰-۳،۳ متر باشد.

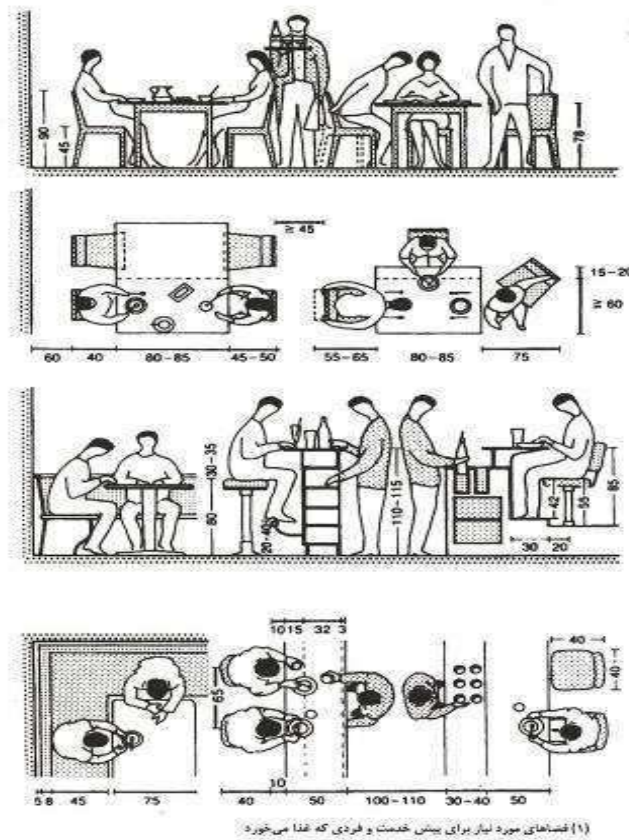
عرض گذرگاهی ۱-۱،۵ متر باید برای آشپزخانه رستوران کافی باشد.

عملکرد ساختمان رستوران و بطور کلی نحوه بهره برداری از آن عبارت است از:

ورود مواد اولیه برای آشپزخانه و نگهداری آنها در انبارها (اعم از سردخانه یا انبارهای معمولی) و محل

آماده نمودن مواد برای طبخ غذا و توزیع آن

محل ورود استفاده کنندگان و اخذ غذای روز و صرف آن در سالن و تحویل ظروف غذا به محل ظرفشویی. [داداش زاده، ۱۳۸۳]

(۱) فضاهای مورد نیاز برای پیش خدمت و فردی که غذا می خورد

کافی شاپ

این فضا مکانی است برای استراحت و نوشیدن چای و نوشیدنی های سرد و خوردن دسر و در اختیار تمامی افرادی است که به مجموعه مراجعه می کنند و ترجیحا می باید در نزدیکی فضاهای ارتباطی قرار گیرد.

نیاز های فضایی کافه تریا بدین شرح هستند:

فضای نشستن (میز و صندلی) فضای لازم جهت آماده سازی و سرو صندوق حسابداری شستشوی ظروف انبار و زباله دونی بهتر است که این فضا در نزدیکی رستوران قرار بگیرد. در این صورت تعداد فضاهای سرویس دهنده می توانند مشترک باشد (بخصوص محل بار انداز. [موسسه ی تحقیقات صنعتی ایران، ۱۳۸۵]

پارکینگ

فضای لازم برای پارکینگ ۷۵۰ متر مربع برای ۴۲ خودرو سبک در ضمن اگر در زیر ساختمان قرار گرفت فضای رمپ و تهویه مناسب هم در جدول محاسبه قرار می گیرد. [داداش زاده، ۱۳۸۳]

مقاومت فضاها در مقابل حریق

با توجه به عملکردهای گوناگون و مصالح متنوع بکار رفته در فضاهای مختلف، استاندارد های متفاوتی برای هر نوع فضا برای مقاومت در برابر حریق تهیه شده است که باید رعایت گردد. برای عناصر مختلف این مقدار بین ۴۵ دقیقه تا ۴ ساعت است.

مسیرها استخوانبندی یک پارک را تشکیل میدهند و از لحاظ جنبه های عملکردی، فضایی و زیبایی شناسی قابل توجه اند. در ارتباط با جنبه های عملکردی، گذرها به عنوان جدا کننده ی فضاها، مسیرهای دسترسی و فرم دهنده، فضاها اهمیت دارند.

- تنها ارتباط مستقیم و کوتاه بین ورودی ها مطرح نیست؛ بلکه لازم است، ضمن ایجاد ارتباط بین نقاط مورد نظر، بر المانهای طراحی نیز تاکید شود و با بهره گیری از عناصر طبیعی و مصنوعی، نظم حرکتی در طرح ایجاد شود.

- در زمینهای شیبدار، برای تعیین مسیرها رعایت تکنیکهای طراحی محیط، الزامی است.

- تعیین پهنای گذرها بر مبنای ابعاد انسانی صورت میگیرد.

- پهنای مسیرهای پیاده، به اهداف طرح و تعداد استفاده کنندگان از مسیر بستگی دارد. بهطور کلی، برای عبور هر فرد، ۶۰ سانتی

متر پهنای نیاز است و حداقل، ۱۲۰ سانتی متر پهنای مسیرهای پیاده رو عمومی الزامی است در مسیرهای اصلی پارک، که تردد افراد بیشتر است، بایستی حداقل ۲۴۰ سانتی متر برای عرض راه در نظر گرفته شود.

- برای کفسازی در مسیرهای پیاده روی، توجه به اقلیم منطقه در رابطه با بهکارگیری مصالح مناسب، الزامی است.

- شیب مسیرها در یک پارک، بایستی چنین باشد:

- پیاده رویهای جمع کننده: حد مطلوب، ۱ تا ۸ درصد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

- پیاده رویهای ورودی: حد مطلوب، ۱ تا ۴ درصد.

- رمپ پیاده رو: حد مطلوب، ۵ تا ۸ درصد.

- رمپ سواره پارکینگ حد مطلوب، تا ۱۵ درصد.
- مسیره‌های سواره خدماتی: ۱۰ تا ۱۰ درصد.
- مساحت پیاده روها بخشی از مجموع سطوح سازه‌های در فضای سبز محسوب می‌شود. مجموع سطوح سازه‌های، نباید از ۳۰ درصد سطح کل پارک، بیشتر باشند.
- پیشبینی مسایل ایمنی و تجهیزات لازم برای استفاده‌کنندگان خاص معلولین، نابینایان در تمام و یا قسمتی از پارکها الزامی است.
- پیشبینی عبور صندلی چرخدار و کالسکه، در همهی مسیره‌های پیاده‌رو الزامی است.
- بنابراین، لازم است در کنار پله‌ها که برای برقراری ارتباط بین دو سطح طراحی میشوند، رمپها نیز طراحی شوند.
- در رمپهایی با شیب ۵ درصد یا بیشتر، استفاده از نرده الزامی است.
- در رمپهایی که طول رمپ از ۹ متر بیشتر است، معمولاً یک پاگرد میانی لازم است.
- در مسیره‌هایی که تغییرات شیب زیاد است، لازم است که از پله برای سهولت دسترسی استفاده شود. پله‌هایی که در فضای بیرونی
- در یکسری پلکان، باید حداقل ۳ پله و حداکثر ۱۲ پله در نظر گرفته شود. رعایت تعداد حداقل، برای قابل رویت بودن پله و تعداد حداکثر، به منظور جلوگیری از خستگی، الزامی است. چنانچه، تعداد پله‌ها بیش از ۱۲ پله باشد، لازم است، از پاگرد میانی استفاده شود.
- در کنار پله‌هایی با بیش از ۵ گام ارتفاع، استفاده از نرده لازم است.
- سطح کف پله، بایستی شیبی حدود ۳ درصد در جهت سرآشویی داشته باشد.
- در محاسبه‌ی پهنای رمپ و پله، سرعت عبور تأثیر دارد.
- از آنجاکه مسیره‌ها دارای عملکرد دسترسی نیز هستند، بایستی به‌دراستی، چرخش ۲ در سرتاسر پارک را تعریف کنند. [سرانه‌ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]
- استفاده از تابلوهای راهنما برای خواناتر شدن مسیره‌ها الزامی است. البته این تابلوها نباید باعث شوند که عرض مفید راه کاهش یابد. [سرانه‌ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

ضوابط طراحی کمربندهای سبز

- کمربندهای سبز، فضاهای سبزی هستند که از عملکرد کالبدی و اکولوژیک برخوردارند و عمدتاً عملکرد اجتماعی ندارند. بنابراین، در طراحی آنها باید مسایل اکولوژیک و کالبدی مدنظر قرار گیرد.
- در تعیین محل کمر بند سبز، به ویژه وقتی عملکرد کالبدی آن مطرح است، تدقیق محدوده‌های شهر براساس طرحهای شهرسازی صورت می‌گیرد.

- کمربندهای سبز، عمدتاً شکل نواری دارند و نسبت طول به عرض آن، حداقل باید ۲ به ۱ باشد. حداقل عرض کمربندهای سبز، ۵۰ متر است. فصل اول - ضوابط طراحی فضای سبز ۷۵
- برای رسیدن به عملکرد اکولوژیک، رعایت اصول فنی الزامی است.
- در مواردی که کمربندهای سبز، به منظور کاهش سرعت باد و یا کاهش میزان آلودگی هوا احداث میشوند، باید به جهت وزش باد و یا منبع آلوده کننده دقت کرد.
- در سمت باد پناه، مسافتی به اندازه پنج برابر ارتفاع بادشکن، دارای بالاترین درجهی کاهش باد خواهد بود. بعد از این مسافت، مجدداً شدت باد افزایش یافته و در مسافتهای مساوی با ۳۰ برابر ارتفاع بادشکن، دیگر اثری نخواهد داشت.
- برای رسیدن به حداکثر نتیجه، باید شاخ و برگ گیاهانی که در بادشکن استفاده میشوند، یا از نزدیکی سطح زمین شروع شوند و یا اینکه از گیاهان در اشکوبندی گوناگون استفاده کرد.
- در انتخاب گیاهان بادشکن، تنوع در رنگ و ترکیب و شکل گیاه نباید فراموش شود.
- گیاهان همیشه سبز که تا زمین شاخه‌بندی دارند، در طول سال بیشترین تأثیر را در کنترل باد دارند. همچنین، جریان هوای سرد، از سوزنی برگان عبور نمیکند.
- درختان و درختچه‌های خزانپذیر، در تابستان اثر گذار هستند. پهن برگان، جریان هوا را از خود عبور میدهند و آن را تصفیه میکنند. [سرانه‌ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

فضاهای سبز پارک

- اصولاً طبیعت پارکهای عمومی بگونه ایست که تمام طبقات مردم می‌توانند از آن استفاده کنند، بعبارت دیگر این پارکها به منظور گردشگاه و محل استراحت عموم می‌باشد، علاوه بر نکات فوق یکی از خصوصیات مهم و معینه پارکهای عمومی تأثیری است که در آب و هوای شهرها می‌گذارد و خود کمک زیادی به حفظ بهداشت محیط و سالمی افراد می‌نماید. در پارکهای عمومی سعی بر آن است که تمام برای همه گونه سلیقه‌ها وجود داشته باشد. [سرانه‌ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]
- تاسیسات رفاهی، تجهیزات خدماتی و اداری، وسایل بازی، زمینهای بازی و سایر امکانات مورد نیاز در احداث پارکها بطور کلی انواع تاسیسات رفاهی، تجهیزات خدماتی، وسایل بازی، زمینهای بازی و سایر امکاناتی که به نحوی موجب کیفی استفاده از پارکهای شهری را فراهم می‌آورند می‌توان بشرح زیر طبقه بندی نمود:
- میلان شامل:

- نیمکت- زباله دان- تابلوهای راهنما، اطلاعات-ثبت تقویم و تاریخ، ساعت، تابلوی تبلیغات، تابلوهای توقف و غیره
- پایه های مخصوص روشنایی

-حصار

-مکانهای خصوصی

-سایه بان ..

هچنین اطاقکهای نگهبانی در نزدیکی دربهای ورودی و خروجی مجهز به کلیه وسایل ارتباطی از ضروریات یک پارک می باشد. بعلاوه قسمتی نیز جهت مواقع ضروری به تاسیسات آتش نشانی اختصاص داده میشود در این زمینه بهتر آن است که اماکن با کشت درختان بلند از دید مستقیم بازدید کنندگان باشد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

دسترسیها

بطور کلی در پارکهای بزرگ شهری و گردشگاه ها دسترسیهایی به اشکال مختلف و اندازه های متفاوت با مصالح ساختمانی خاصی برحسب نوع طراحی و شرائط محیط احداث می شود که شامل دسترسی های اصلی، فرعی و پیاده روها می باشد. عرض دسترسیهای اصلی باید حداقل بین ۱۰ تا ۱۵ متر باشند. در پارکهای بزرگ دسترسیهای اصلی را می توان بصورت بلوار احداث نمود. طول و عرض این گونه دسترسیهای فرعی بستگی به بزرگی و کوچکی پارک و نوع طراحی آن دارد. این دسترسیها گاهی قسمتهای فرعی را در پارک به یکدیگر متصل کرده و یا به دسترسیهای اصلی ارتباط می دهد. بنابراین برحسب طرز استفاده و موقعیت آن عرض های متفاوتی را می تواند داشته باشد. حدود ۵ متر در مواردیکه باید عرض این دسترسیها زیاد باشد مناسب است در طرفین یا یک طرف آن طرحهایی از باغچه گلکاری و چمن کاری ایجاد گردد. سطح این دسترسیها را بر حسب موقعیت و زیبایی آسفالت و یا طرحهای مختلف دالژ و یا شن ریزی میکنند. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

عرض دسترسی هایی که قسمتهای اصلی پارک را به یکدیگر متصل می کنند و یا منتهی به ساختمانها و یا مناظر وسیع گلکاری و چمن کاری و یا مشرف بر آب نما ها قرار می گیرند، باید به گونه ای باشد که از نظر راه رفتن و بیان منظره و استفاده از نیمکتها میسر بوده و طرح آنها به حجم و فضای پارک گسترش دل انگیز و روح داری بدهد. معمولاً حد متوسط این خیابانها می تواند بین ۱۰ تا ۱۵ و حداکثر ۲۵ متر برسد. در ساختمان اینگونه خیابانها که به رستورانها و اماکن سرپناه دار منتهی می شوند، بهتر است از انواع دالژ و نقشه های رنگین استفاده نمود و هماهنگی رنگها را مراعات نمود. عرض پیاده روها نباید کمتر از ۳ متر باشد ولی در پارکهای بزرگ و گردشگاه ها عرض پیاده رو می تواند تا ۶ متر هم برسد. پیاده روها را می توان آسفالت نمود یا از مواد ساختمانی مختلف بمنظور سنگ فرش استفاده کرد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

دربهای ورودی و خروجی پارکها بایستی برحسب وسعت و موقعیت محلی آنها، دربهای ورودی و خروجی متعددی داشته باشند که شکل و اندازه آنها مختلف و متنوع است. دربهای ورودی و خروجی پارک باید بر حسب موقعیت خیابانهای شهر در قسمتهای مختلف واقع شود و در جلوی دربها فضائی را از طرحهای چشمگیر و جلب کننده با جذب نماید. مثالاً تزئینات متناسب و عالی بوجود آورد، بطوری که نظر عابرین ر احداث آب نماهای مجلل در مدخل ورودی بسیار مناسب خواهد بود، باید توجه داشت در پارکهای بزرگ دربهای ورودی سواره رو نباید در مرکز تالقی خیابانهای اصلی که به پارک منتهی می شوند قرارگیرند، زیرا از نظر عبور و مرور می تواند مزاحمتهائی تولید نماید. دربهای ورودی باید بگونه ای باشد که هم وسائط نقلیه و هم عابرین پیاده بتوانند از آن استفاده کنند. بدین ترتیب که پیاده روه های پارک مستقیماً به پیاده روهای خارج از پارک متصل گردد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

آب نماها

آب عنصری ارزنده برای ایجاد نشاط در زندگی شهری است و لذا این امر ایجاد آبنماها را توجیه می‌کند. از زمان شروع توسعه فضاهای سبز، آب جزء عناصر منظر ساز شد. بطور کلی آب نماها شامل حوضچه هایی این حوضچه ها کم عمق است که اغلب دارای فواره های متعدد همراه با چراغهای رنگین میباشد. معمولاً بین ۴۰ تا ۵۰ سانتیمتر بوده و با مصالح ساختمانی مختلف بر حسب شکل و فرمی که طرح در نظر می‌گیرد ساخته می‌شوند. گاهی این حوضچه ها دارای پا شویه های خارجی و یا بدون آن می‌باشد. آب نماها گاهی به صورت مطبق یا اشکال متنوعی تعبیه می‌شوند. گاهی اوقات مجسمه های مختلف به عنوان سمبل یا رساندن منظوری در کنار یا داخل آب نما قرار داده می‌شود ولی آنچه که باید توجه داشت انتخاب نوع مجسمه و تناسب آن با نوع منظره می‌باشد. گاهی در کنار آب نما بجای مجسمه ها گلدانهای سنگی بزرگ قرار می‌دهند. بزرگی و کوچکی آب نما باید متناسب با ابعاد هندسی و فضای محل باشد یا بعبارت دیگر اختلال بین طول و عرض آب نما به گونه ای باشد که عرض آن کمتر بوده تا آب نما بزرگتر جلوه یابد هرچه عرض بیشتر باشد آب نما کوچکتر و فشرده تر بنظر می‌رسد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

گلکاری و چمن کاری

سطوحی که برای گلکاری و چمن کاری در پارکها در نظر گرفته می‌شود از نظر فرم و مشخصات نسبت به نوع پارک متغییر و متنوع خواهد بود. معمولاً در اطراف خیابانهای وسیع خیابانهائی که اختصاص به عبور عابرین پیاده است گلکاری و چمن کاری بطور محدود انجام میگردد. همچنین در اطراف آب نماها و یا در سطوح وسیع چمن کاری بطور لکه های و پراکنده گلکاری می‌کنند. در پارکهایی که وسعت چمن کاری زیاد است درختان و یا در نسبتاً ختچه هائی بصورت تک و یا توده ای با رعایت و حفظ نکات ضروری و هم آهنگی مجموعه کاشت می‌شوند و مناسب است در این قسمت ها برای استراحت نیمکت هائی قرار داده شود. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

ضوابط اجرایی فضاهای سبز

حداقل عرض نوار فضای سبز در هر طرف ۱۳ متر و درمیان ۱/۱ متر است - هم سطح حاشیه های عبور وسایل نقلیه باشد حداقل فاصله عرض آخرین درخت از عرض دسترسی پیاده باید ۳/۵ متر باشد سطح خاک در نوارهای هر طرف، باید تقریباً. ضوابط اجرایی کمر بند سبز سطح خاک در نوار میانی، باید نسبت به سطح عبور وسایل نقلیه، بالاتر قرار گیرد - شکل آن نواری است - حداقل عرض آن ۵۰۰ متر است - باید خارج از محدوده شهر، و مجاور و اطراف آن استقرار یابد ضوابط اجرایی فضای سبز میدانها نسبت به طول و عرض آن حداقل ۲ به ۱ باید باشد - تاجایی که ممکن ایت دارای یکی از اشکال هندسی باشد - حداقل فاصله میدان دید، باید براساس مقررات ترافیک شهری و حداکثر سرعت مجاز باشد. با رعایت حد میدان دید، استفاده از هر نوع پوشش گیاهی طبق ضوابط انتخاب و استقرار گیاهان در ضوابط باغبانی بالمانع است. ضوابط اجرایی در زمینه ی تجهیزات شهری در فضاهای سبز غیر فعال بطور کلی تجهیزات شهری به مجموعه ای از وسایل متحرک یا نیمه متحرک و کاربردی یا تزیینی اطلاق می‌شود. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

ضوابط اجرایی فضای سبز دسترسی های پیاده رو

عرض آن حداقل ۹۰ تا ۱۵۰ سانتیمتر است - فاصله کاشت نهال(درخت) در آن، از نخستین عامل ساختمان با احتساب عرض محور پیاده نباید از ۳ تا ۵،۳ متر کمتر باشد - باید هم سطح معبر پیاده باشد معابر مختص عبور پیاده، باید به وسیله درختچه هایی به ارتفاع حداکثر ۴۰ سانتیمتر پوشیده پوشیده شود. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

زمینهای ورزشی

یکی دیگر از تشکیلاتی که ضروریست ایجاد زمینهای ورزشی می باشد. که در پارکهای عمومی وجود آن تقریباً انواع و تعداد زمینهای ورزشی در پارکها بستگی به بزرگی و کوچکی پارک دارد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

معموالاً در پارکهای کوچک قطعاتی را که نزدیکی جنگل یا بیشه قرارداد به زمینهای ورزشی مانند تنیس، بسکتبال، والیبال و ... اختصاص می دهند. در پارکهای بزرگ برنامه ریزیهای ورزشی و زمینهای مربوطه یا سالنهای سرپوشیده بطور مستقل و جداگانه انجام می گیرد. در اینگونه پارکها بر حسب طبیعت و موقعیت آن، مطابق با اصول استاندارد ورزشی انواع زمینهای ورزشی مانند زمین فوتبال، استخرهای شنا برای سنین مختلف و دیگر ورزشهای دسته جمعی را که در هوای آزاد میسر است احداث می نمایند. در پارکهای بزرگ گاهی به منظور زنده و فعال نگاه داشتن پارک در فصولی که امکان استفاده کمتری از فضای آزاد وجود دارد، سالنهای کوچک مقدهور است احداث می گردد. مناسب است در اطراف سالن و زمینهای ورزشی با رعایت اصول صحیح ورزشی در فواصل دیوارهای سبز و درختان پا بلند حرص شود. در اطراف سالنها می توان طرحهایی از گلکاری یا گیاهان همیشه سبز به مرحله اجرا در آورد. [سرانه ی فضای سبز استاندارد، ۲۰۱۱]

برنامه فیزیکی و کالبدی

برنامه ریزی فضاها نیز با توجه به استاندارد های موجود وسایر الزامات در محاسبات ضوابط طراحی.

.. در برنامه ریزی فضاها بصورت کلی فضاها شامل فضای اصلی و فضای فرعی و فضاهای خدماتی و فضای پشتیبانی می باشد به گونه ای:

فضای اصلی: فضایی که براساس مجموعه که فضاهای اصلی. پارک ها است.

فضاهای اصلی وابسته: فضایی در کنار فضای. پارک ها برای ایجاد خدمات بهتر فضای. پارک ها در نظر گرفته می شود.

فضای عمومی: فضایی که در خدمت فضاهای اصلی و فرعی هستند برای کارایی بهتر

فضای پشتیبانی: شامل فضایی هستند که وجودشان برای فضای اصلی و ضروری نیست ولی وجودشان پشتیبانی برای فضاهای فوق می باشد.

به طور کلی فضاها در نظر گرفته شده جهت طراحی به سه دسته فضاهای باز فضاهای نیمه باز مانند رواق ها و سایه اندازی ها ... و بسته تقسیم میشوند. ریز فضاهای در نظر گرفته شده برای طراحی این مرکز عبارتند از:

فضاهای بسته: / رستوران/کافی شاپ /سالن چند منظوره ورزشی (۱/۲)غرفه ی فروش صنایع دستی و ورزشی /سالن مد و لباس/ حفاظت واداری/بوفه ی تنقلات

فضاهای نیمه باز: پرگولاها/الچیق ها/ فضاهای نشستن و استراحت /فضاهای جمعی و گفتگو و....

فضاهای باز: فضاهای سبز/بازی کودکان/پارکینگ/مسیر اسکیت/پیست دوچرخه سواری/مسیر پیاده روی و ورزش

A ساختار فضایی رستوران (سطوح زیربنا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سرانه مبنا	ظرفیت فضاها (نفر)	نوع فضا	گروه	
	کل	جزء						ردیف	S N
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۹۰۰	۱	۹۰۰	۱،۸۰	۵۰۰	سالن غذاخوری	M-1	اصلی (M)
		۱۲۵	۱	۱۲۵	۱۲،۵	۱۰	آشپزخانه	M-2	
		۳،۶	۱	۳،۶	۱،۲	۳	محل سفارش	M-3	
	۱،۰۲۸،۶								
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۱۷،۶	۱	۱۷،۶	۲،۲	۸	تعویض لباس	R-1	وابسته (R)
		۲۰	۱	۲۰	۲۰	۱	مدیریت	R-2	
	۳۷،۶								
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۲۲،۵	۶	۳،۷۵	۳،۷۵	۱	سرویس بهداشتی پرسنل	C-1	رفاهی (C)
		۷۵	۲۰	۳،۷۵	۳،۷۵	۱	سرویس بهداشتی مراجعین	C-1	
	۹۷،۵								
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳۰	۱	۳۰	۳۰	۱	انبار	U-1	پشتیبانی (U)
		۵۰	۱	۵۰	۵۰	۱	انبار مواد غذایی	U-2	
		۵	۱	۵	۵	۱	اتاق نظافت	U-3	
		۱۰	-	-	-	-	تاسیسات	U-4	
	۹۵								
۱،۲۵۸،۷		جمع سطوح مفید (خالص)							
۴۴۰،۵۴۵		1.258.735% =							
۱،۶۹۹،۲۴۵		زیر بنای کل (متر مربع)							

B جدول برنامه فیزیکی سالن چند منظوره ورزشی ۱ (سطوح زیربنا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سرانه مبنا	ظرفیت فضاها (نفر)	نوع فضا	گروه	
	کل	جزء						ردیف	S N
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۷۸۰	۱	۷۸۰	۲،۶	۳۰۰	سالن اصلی	M-1	اصلی (M)
		۵۲،۵	۱	۵۲،۵	۱،۷۵	۳۰	رختکن مربی	M-2	
		۹۶،۲۵	۱	۹۶،۲۵	۱،۷۵	۵۵	رختکن بازیکنان	M-3	
		۹۲۸،۷۶							
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۸۰	۱	۸۰	۸۰	۱	مدیریت	R-1	وابسته (R)
		۵۸،۵	۱	۵۸،۵	۶،۵	۹	اتاق کارمندان	R-2	
		۱۳۸،۵							
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳۷،۵	۱	۳،۷۵	۳،۷۵	۱	سرویس بهداشتی کارکنان	C-1	رفاهی (C)
		۳۷،۵	۱۰	۳،۷۵	۳،۷۵	۱	سرویس بهداشتی مراجعین	C-2	
		۶	۱	۶	۶	۱	ابدارخانه	C-2	
		۸۱							
[دیپار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۵۵	۱	۵۵	۵۵	۱	انبار	U-1	پشتیبانی (U)
		۲۵	۱	۲۵	۲۵	۱	نظافت ساختمان	U-2	
		۱۵	-	-	-	-	تاسیسات	U-4	
	۹۵								
		۱،۲۴۳،۲۶	جمع سطوح مفید (خالص)						
		۵۵۹،۴۶۷	1243.26*45%=						

زیر بنای کل (متر مربع)	۱,۸۰۲,۷۳
------------------------	----------

C جدول برنامه فیزیکی سالن چند منظوره ورزشی ۲ (سطوح زیربنا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سراهنه مبنا	ظرفیت (فضاها نفر)	نوع فضا	گروه	
	کل	جزء						ردیف	S N
[دبپارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۴۸۰	۱	۴۸۰	۴,۸	۱۰۰	سالن اصلی	M-1	اصلی (M)
		۳,۵	۱	۳,۵	۱,۷۵	۲	رختکن مربی	M-2	
		۳۵	۱	۳۵	۱,۷۵	۲۰	اتاق تعویض لباس	M-3	
	۵۱۸,۵								
[دبپارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۲۵	۱	۲۵	۲۵	۱	مدیریت	R-1	وابسته (R)
		۱۸,۴	۱	۱۸,۴	۴,۶	۴	اتاق کارمندان	R-2	
		۳۸	۱	۳۸	۳,۸	۱۰	فضای نشستن و استراحت	R-2	
	۸۱,۴								
[دبپارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳,۷۵	۱	۳,۷۵	۳,۷۵	۱	سرویس بهداشتی کارکنان	C-1	رفاهی (C)
		۳۷,۵	۱۰	۳,۷۵	۳,۷۵	۱	سرویس بهداشتی مراجعین	C-2	
		۶	۱	۶	۶	۱	ابدارخانه	C-2	
	۴۷,۲۵								
[دبپارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳	۱	۳	۳	۱	نظافت ساختمان	U-2	پشتیبانی (U)
		۵	-	-	-	-	تاسیسات	U-4	
	۸								
جمع سطوح مفید (خالص)		۶۵۵,۱۵							

۶۵۵,۱۵ *45%=	۲۹۴,۸۱
زیر بنای کل (متر مربع)	۹۴۹,۹۶

E ساختار فضایی مرکز حفاظت و اداری (سطوح زیربنا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سرانه مبنا	ظرفیت فضاها (نفر)	نوع فضا	گروه	
	جزء	کل						ردیف	S N
[دییارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۵۰	۱	۵۰	۵۰	۱	مدیریت	M-1	اصلی (M)
		۵,۴	۱	۵,۴	۱,۸	۳	اتاق کارمندان	M-2	
		۲۱	۱	۲۱	۷	۳	اتاق استراحت پرسنل	M-3	
		۸	۱	۸	۸	۱	اطلاعات	M-4	
	۸۴,۴								
[دییارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۱۴	۱	۱۴	۷	۲	اتاق کنترل	R-1	وابسته (R)
		۱۴							
[دییارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۷,۵	۲	۳,۷۵	۳,۷۵	۱	سرویس بهداشتی کارمندان	C-1	رفاهی (C)
		۸	۱	۸	۸	۱	آبدار خانه	C-2	
		۳,۷۵	۱	۳,۷۵	۳,۷۵	۱	سرویس بهداشتی مدیریت	C-3	
	۱۹,۲۵								
[دییارا، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳	۱	۳	۳	۱	انبار	U-1	پشتیبانی (U)
		۳	۱	۳	۳	۱	اتاق نظافت	U-3	
		۵	-	-	-	حسب مورد سیستم	تاسیسات	U-4	
		۱۱							
	۱۲۸,۶۵								جمع سطوح مفید (خالص)

۳۸,۶۰	128.65*30%=
۱۶۷,۲۵	زیر بنای کل (متر مربع)

F جدول برنامه فیزیکی سالن مد و لباس (سطوح زیرینا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سرانه مبنا	ظرفیت فضاها (نفر)	نوع فضا	گروه	
	جزء	کل						ردیف	SN
[ادبیار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۹۰۰	۱	۹۰۰	۱,۸	۵۰۰	سالن اصلی	M-1	اصلی (M)
		۲,۵	۱	۲,۵	۲,۵	۱	نگهبانی	M-2	
	۹۴۵	۳۵	۱	۳۵	۱,۷۵	۲۰	اتاق تعویض لباس		
		۷,۵	۱	۷,۵	۲,۵	۳	سالن طراحی		
		۹۵,۲	۱	۳۸	۳,۸	۱۰	فضای نشستن مراجعین	R-1	وابسته (R)
	۹۵,۲								
[ادبیار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳۷,۵	۱	۳,۷۵	۳,۷۵	۱	سرویس بهداشتی پرسنل	C-1	رفاهی (C)
		۳,۷۵							
[ادبیار، ۹۳]- [سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳	۱	۳	۳	۱	نظافت ساختمان	U-1	پشتیبانی (U)
		۵	-	-	-	حسب مورد سیستم	تاسیسات	U-2	
	۲۴	۱۶	۱	۱۶	۱۶	۱	انبار	U-3	
	۱,۰۶۷,۹۵								جمع سطوح مفید (خالص)

مطالعات هنر و فرهنگ

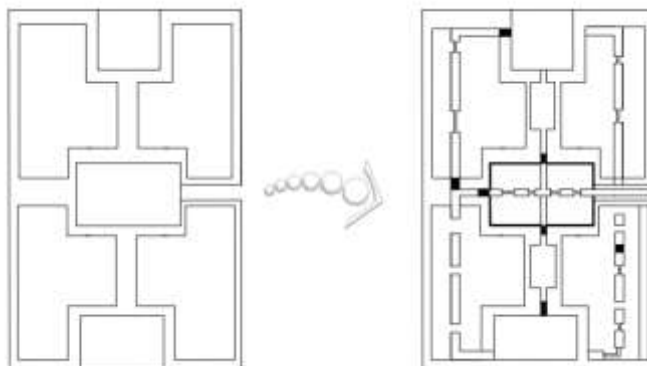
دوره ۸، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۹۰-۳۵۴

۵۳۸,۷۸	$1,078,25 * 35\% =$
۱,۶۰۶,۷۳	زیر بنای کل (متر مربع)

برنامه ریزی، ۸۳]	۱۰	
	۱,۴۰۸,۲۵	جمع سطوح مفید (خالص)
	۴۹۲,۸۹	= 35% * ۱,۴۰۸,۲۵
	۱,۹۰۱,۱۴	زیر بنای کل (متر مربع)

O جدول برنامه فیزیکی پارکینگ (سطوح زیربنا)									
منابع	جمع سطح		تعداد واحد	سطح واحد	سرانه مبنا	ظرفیت فضاها (نفر)	نوع فضا	گروه	
	کل	جزء						ردیف	S N
[دبپارا، ۹۳]- [اسازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۳۱۵	۱۵	۲۱	۲۱	هر ۵۰ متر (۱) واحد	رستوران	U-1	پشتیبانی (u)
		۳۳۶	۱۶	۲۱	۲۱	هر ۱۰۰ متر (۱) واحد	ورزشی	U-2	
		۲۱۰	۱۰	۲۱	۲۱	هر ۵۰ متر (۱) واحد	غرفه های فروش	U-1	
[دبپارا، ۹۳]- [اسازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۸۳]		۲۱۰	۱۰	۲۱	۲۱	هر ۱۵ متر (۱) واحد	اداری	U-1	
		۲۰۰	۱	۲۰۰	۱	۲۰۰	سالن مد و لباس	U-2	
		۱۰۵	۵	۲۱	۲۱	هر ۱۵ متر (۱) واحد	کافی شاپ	U-3	
	۰۰۰,۱,۳۷۶								جمع سطوح مفید (خالص)
	۴۸۱,۶								= 35% * ۱,۳۷۶,۰۰
	۱,۸۵۷,۶								زیر بنای کل (متر مربع)

گام سوم:
- مشخص کردن محور چرخش آب
در سایت
- جانمایی درختان سایه انداز دور
تا دور سایت مربوطه جهت حفاظ
پارک بانوان

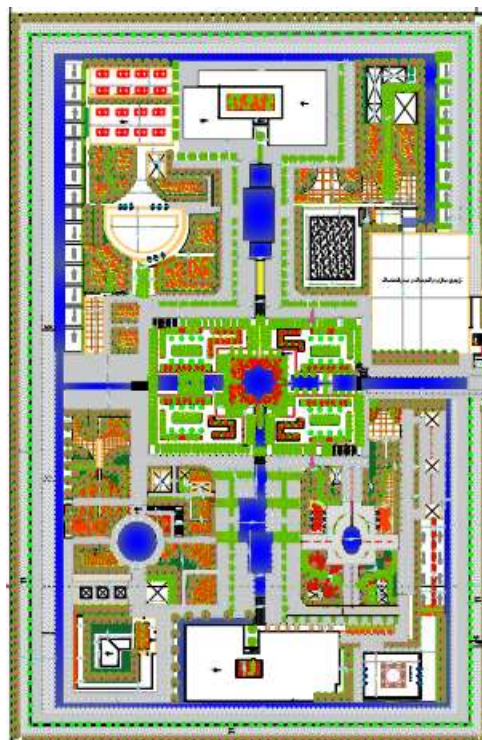
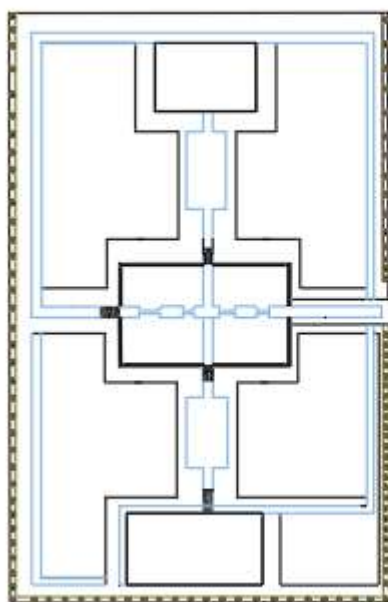
کانسپت و ایده ی طراحی

- گام اول:
ایده ی کلی کار از باغهای ایرانی به
خصوص باغ شاهزاده گرفته شده
است:
- استفاده از مربع و مستطیل به
عنوان احجام اصلی هندسه در
باغهای ایرانی
- به کار بردن قرینه و تقارن در طرح
- به کار بردن مرکزیت و استفاده از
طرح جانمایی کوشک

گام دوم:
- اضافه کردن محورهای آب در
سایت به عنوان عنصر اصلی باغهای
ایرانی

گام چهارم:
- تقسیم بندی کلی فضاهای مورد
نیاز پارک و طراحی آنان در سایت
مربوطه
- مشخص کردن و تفکیک فضاهای
سبز و استفاده از پوشش های
گیاهای متناسب با اقلیم با توجه به
رویکرد طبیعت گرایی
- قرار دادن و طراحی حجم های
اصلی سایت در محورهای مهم

منابع. ماخذ

- [۱] پروتوگزی، پائولو. ۱۳۸۵. تاثیر طبیعت در فضا. ژاله اسرا، مترجم معماری و فرهنگ ۲۷-۳۳-۳۵
- [۲] زاهدی، م ونجفی، ر، ۱۳۸۵، چگونگی درک فضای فرهنگی در مقیاس شهری، ص ۸.
- [۳] مجنونیان، هنریک، ۱۳۷۴ مباحثی پیرامون، پارک ها، فضای سبز و تفرجگاه ها، سازمان پارک ها و فضای سبز شهر تهران، تهران
- [۴] محمد، صالحی فرد. معصومه، توانگر. خاک پور، برات علی. ۱۳۸۹ بررسی عملکرد شهری در گسترش فضاهای سبز عمومی - پارکها. ص ۱-۲۸
- [۵] قربانی، رسول. تیموری، راضیه. ۱۳۸۹. تحلیلی بر نقش پارکهای شهری در ارتقای کیفیت زندگی شهری با استفاده از الگوی نمونه موردی: پارکهای شهر تبریز.
- [۶] سرایی، محمد حسین. روستا، مجتبی و امیر اشنوئی. ۱۳۹۱ عوامل موثر بر گذراندن اوقات فراغت در مناطق شهری ایران. مطالعه موردی منطقه ۸ مشهد. فصلنامه ی برنامه ریزی منطقه ای. سال دوم شماره ۷. ص ۲۵

- [۷] تقی زاده، ندا ۱۳۸۷. پارک بانوان. پایان نامه کارشناسی ارشد معماری منظر. دانشگاه تهران
- [۸] حبیب، فرشته. جامعی فرد، محبوبه. ۱۳۹۰. مقاله ی پارکهای موضوعی بانوان با رویکرد چند جانبه. دانشگاه تهران
- [۹] منصور، سیمیا. ۱۳۸۷. باغهای چهار گونه. ترجمان باورهای مقدس. ص ۴۸ ص ۱۷-۳۰
- [۱۰] انصاری، مجتبی. محمودی نژاد، هادی. ۱۳۸۶. باغ ایرانی تمثیلی از بهشت. هنرهای زیبا ۲۹ تا ۳۹-۴۸
- [۱۱] تقی زاده، کتایون. ۱۳۸۵. آموزه هایی از سازه های طبیعی، درسهایی برای مهماران. هنرهای زیبا ۲۸ ص ۷۵-۸۴
- [۱۲] دانشجو، خسرو. میر حسینی، سید مجتبی. مهدی نژاد، محمد جواد. ۱۳۹۱. مقدمه ای بر گرایش به طبیعت در نمونه هایی از معماران معاصر ایران. دانشگاه تهران. نشریه هویت شهری. شماره ۲۳ سال نهم.
- [۱۳] علی خواه، فردین؛ شفیعی، معصومه ۱۳۸۸، فضا و بازتولید قدرت مطالعه درباره تفکیک جنسیتی در دانشگاههای تهران، فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، دوره پنجم، صص ۹۵-۱-
- [۱۴] سعیدنیا، احمد. ۱۳۷۹، فضای سبز شهری، مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری، چاپ اول، تهران.
- [۱۵] زنجانی زاده، هما ۱۳۸۰، زنان و امنیت شهری، مجله دانشکده علوم و ادبیات علوم انسانی مشهد، شماره ۳۴، صص ۱۴-۲۳.
- [۱۶] فرایی، فریبا ۱۳۹۱. شناسایی عوامل کیفیت محیط با تکیه بر ویژگیهای کالبدی و زیباییشناختی و تاثیر آن بر حضور زنان در فضاهای عمومی شهر، کارگروه زنان، شهرداری تهران، تهران.
- [۱۷] تجهیزات زمین بازی و سطوح آن-موسسه ی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران.
- [۱۸] داداش زاده، ص، ۱۳۸۳، "نقش کتابخانه ها در توسعه فرهنگ"، نشر تهران، ص ۱۳-۱۷
- [۱۹] سرانه فضای سبز استاندارد بر اساس سه شاخص دامنه دمایی ۲۰۱۱، کیفیت محیط و تراکم جمعیت در ایران ۲۰ مترمربع است ص ۱۲۹.
- [۲۰] نشریه های ۱۴۳، ۱۷۸، ۲۳۲، ۲۴۵، ۲۷۰ برنامه بودجه، تهران: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی
- [۲۱] دپیارا، ج، پانرو، ج، زلینک، م. ۱۳۹۳، تایم سیور، تهران: انتشارات شهر آب،
- [۲۲] سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مرکز تحقیقات ساختمان ومسکن. ۱۳۸۱، معیارهای طراحی سینما، نشریه شماره ۲۴۵، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تهران، ص ۲.

[23] <http://hamgardi.com/Place/946>

[24] <http://www.tishineh.com/touritem/890>

[25] <https://mashhadticketnet.ir>

[26] <http://www.chicagoparkdistrict.com/parks/Chicago-Womens-Park-and-Gardens>